

"MI DAJEMO NAŠE ŽRTVE ZA UTRJEVANJE MIRU" - TITO

RAZGOVOR MARŠALA TITA Z BOLGARSKIMI
ČASNIKARJI

Predsednik ministrskega sveta Maršal Tito je sprejel skupino bolgarskih časnikarjev, kateri so obiskali razne kraje Jugoslavije. Bolgarski časnikarji so opisali maršalu svoje potovanje po Jugoslaviji in izrazili svoje občudovanje napram njeni lepoti in delovnemu elanu, kar so videli v krajih katere so obiskali.

"Vse kar smo obiskali — je rekel eden bolgarski časnikar — je bilo postavljeno na zdravo in trdno podlago."

Maršal Tito je dejal bolgarskim časnikarjem, da se pri grajenju države poleg materialnega učinka dosega tudi formiranje nove skupnosti in prerojenje ljudi. Maršal Tito je dal za primer gradnjo Mladinske proge pri kateri je udeležena mladina iz vseh krajev države, kar označuje odnose med bratskimi narodi Jugoslavije.

"Pri nas, vsaki narod za sebe — je rekel maršal Tito — predstavlja neko individualnost, ali vsi skupaj imajo ene vrste molitne (trdne kot kamen) skupnosti. Reševati nacionalno vprašanje samo z premikanjem mej — ni dovolj. Nacionalno vprašanje naroda se mora rešiti v duši naroda, v mislih in srcih ljudi. To se tako pri nas, tudi rešava."

Na vprašanje enega časnikarja o Slovenski Koroški, je maršal Tito odgovoril: "Težki so izgledi, da bi mi dobili vse kar zahtevamo. Verjetno je, da se bo nekaj dobilo in naredilo, ali to ne pomeni, da bo to rešeno za vedno. Jaz sem že dal izjavo, da naj se reši to vprašanje kakor koli, za nas ne bo rešeno, dokler se ne zadosti našim upravičenim zahtevam. Mi se moramo pokoravati rešitvam zato ker smo člani Združenih Narodov. Ali to ne pomeni dvigniti roke in pristati za večne čase na tako odločbo. Dejstvo je, da so tam Slovenci, dejstvo je, da tam prebivajo Slovenci že tisoč in več let. Tega dejstva ne more nikdo oporekati in se niti mi ne moremo temu dejstvu odreči. Ako se nam skrati, da bi mi ne dobili to kar zahtevamo, bo to za nas nepravilna rešitev, a jo mi moramo sprejeti, ker smo člani Združenih Narodov. Kaj hočete, ker je tam večina. Nam so storjene mnoge krivice pri mirovnih pogajanjih. Strojena nam je krivica tudi po vprašanju Julijske Krajine. Trst je enostavno odsek od enega celega in zdravega telesa. V sled nekaterih mednarodnih računov se to dogaja."

Maršal Tito je nato dodal: "Mi moramo dati svoje žrtve za utrjevanje miru. To je naša dolžnost."

Nato se je razgovor preselil na položaj v Grčiji. V tem oziru je maršal Tito naglasil pomen ujedinjenja svobodnih balkanskih narodov v eno močno molitno celino. "Mnogim je na potu ta naša enotnost na Balkanu — je dejal maršal Tito, — ali je v resnici potrebna." Maršal Tito je spomnil bolgarske časnikarje na napad grških letal na albansko ozemlje 21. maja tega leta, ko so grška letala s strojnimi obstreljevali tri četrt ure žene in otroke ter ubili 2, a ranili 8 oseb. Maršal Tito je to imenoval; provokacijo in vojni zločin.

"To kar se sedaj godi v Grčiji je naglasil maršal Tito — to je nezasišni teror, kateri se vrši pod varstvom nekaterih kapitalističnih krogov. Mi vemo, da to ne dela in da to ni grški narod. Mi vemo kako je grško ljudstvo. Ono se je borilo za časa vojne in se bori še danes. Ali kaj hočete, ko so se mu vsedli na hrbet. Tudi pri nas so to tako hoteli, ali mi smo znali izkoristiti orožje v roki, da zavarujemo svoje krvavo priborjeno pridobitev v vojni."

NARODNA FRONTA

Na vprašanje bolgarskih časnikarjev o karakterju Narodne Fronte Jugoslavije, je maršal Tito podčrtal, da ima Narodna Fronta kalib, da ima Narodna Fronta kalib, da je v dneve pred vojno, ko se je odlikovala v borbi proti fašistični reakciji in za obnovo države in da je v času vojne Narodna Fronta, ki je bila razširjena, bila ona masivna baza, kateri je zagotovila uspešni boj proti sovražnikom.

"Narodna fronta — je naglasil nato maršal Tito — kakor združevanje raznih strank bi bilo napačno. To ni dogovor med posameznimi strankami in vodstvi strank, da se priključijo v eno združenje radi uresničenja nekaterih ciljev, formalno je bilo to narejeno po vojni, ampak so množice vstopile v to splošno organizacijo Narodne Fronte za boj proti fašizmu in boj proti okupatorju.

"Narodna Fronta ima posebni značaj — je rekel s poudarkom maršal Tito, — ona je ena splošna ljudska organizacija z enotnim programom brez notranjega trenja po vprašanju ciljev, katere imamo pred seboj. Takšna je sedaj pri nas Narodna Fronta in se pri nas ne bodo dogoditi recimo, da bi kateri bivši voditelj kakšne stranke rekel, da odide iz Narodne Fronte z množicami katere zastopa, on bi lahko odšel, ali množice ga ne bodo sledile. Narodna Fronta je pri nas trajna, a ne prehodna organizacija. To pri nas ni maneuver komunistov, kot se običajno govori. To se je v teku vojne, v teku današnjem izgradnji države in utrjevanjem postavljenih nalog, pokazalo kot edino rešitev. Mi bomo to utrjevali in razvijali, ker je to rešeno. Za nas male narode je posebno važno, da smo znotraj enotni, ne samo nacionalno, ampak tudi politično."

ENOTNOST BALKANSKIH
NARODOV

"Istotako je posebno važno" — je rekel nato maršal Tito — "da so naši slovanski narodi na Balkanu enotni. Vi veste, da vaše množice hočejo to zblizanje, kakor ga hočejo tudi naše. Naše ljudstvo pri nas neprestano vprašuje, kako hočemo z bolgarskim narodom in pri vas postavljajo ista vprašanja. Ko je to tako, potem nima nikdo pravice, da nas ovira in mi moramo to storiti. Ravno tako je z Albanijo. Albanci niso Slovani, ali oni z nami živijo že stoletja. Oni so bili v prošlosti vedno izkoriščani za ustvarjanje razdora na Balkanu. Sedaj je to minilo. Sedaj je tam takšen notranji red, kateri omogoči uresničenje najtesnejših zvez z albanskim narodom. Torej moramo tudi to balkansko enotnost utrditi. Vi ste videli v teku prošle vojne, kaj pomeni ena mala država, in zato mi, ki nismo veliki, je potrebno, da se združimo. Ali ne, da bi se združili, da bi komu pretili, da bi mogli nekoga napasti, ampak, da bi mogli ohraniti vsak svoje in vse skupaj, da bi ohranili svojo neodvisnost, svoj nacionalni razvoj, svoj mirni ekonomski razvoj. Da se ne bo reklo, kot do sedaj v drugih državah: "kakor na Balkanu", ampak, da bo Balkan poleg Sovjetske zveze ena svetla točka z ozirom na reševanje nacionalnega in socialnega vprašanja."

PET LETNI NAČRT

Maršal Tito je naglasil veličino in pomen Pet letnega načrta za katerega so se bolgarski časnikarji nad vse zanimali. Pripomnil je da bo pri pet letnem načrtu najtežji del — ustvarjanje novih kadrov. "Sedaj jih mi dobivamo tam kjer jih je največ in dajemo tam kjer jih je malo, ker hočemo dvigniti vse kraje." Tito je nato podčrtal, da z dviganjem ene federalne enote koristi vsem federalnim enotam, tako tudi oni federalni enoti katere daje. Industrija se bo zgradila tudi v Srbiji, a še več se bo dalo Bosni, da ne govorimo o Črni gori in Makedoniji, ki se jima bo tudi pomagalo z vsemi močmi. Tam moramo dati vse kar je potrebno. Mi dajemo največ tam, kjer imajo najmanj."

Z poudarkom je maršal Tito v zvezi z pet letnim načrtom podčrtal, da materialna sredstva niso problemi. "Naš dinar je čvrst — in mi nismo vzeli nikakega posojila, niti dolarjev in tudi ne niti"

(Dalje na 4 str.)

Skrb Združenih držav za dobre Bratstvo in enotnost največja pridobitev Osvobodilne vojne odnošaje med zavezniki?

ZDRUŽENE DRŽAVE ODKLONILE VIZO M. BORU NA
KONVENCIJO SANS V CLEVELANDU

Beograd, (WNS): — Dopisnik WNS poroča iz Beograda, da je podkonzul Združenih Držav v Jugoslaviji odklonil dovoljenje Matiju Bor slovenskemu pisatelju in pesniku, da bi se udeležil konvencije Slovenskega Ameriškega Narodnega Sveta v Clevelandu, kar je nadaljni dokaz, da zavzema vlada Združenih držav, ki je pod vplivom ameriške reakcije sovražno stališče proti svojemu prvotnemu zavezniku Jugoslaviji.

Matija Bor, slovenski pisatelj in pesnik, ki je ob enem direktor Narodnega gledališča v Sloveniji, je bil odbran, da se udeleži konvencije SANS-a v Clevelandu, Ohio in je v ta namen 22. maja zaprosil ameriško poslanstvo v Beogradu za vizo, ki mu je bila pa po eno in pol urnem zaslišanju odklonjena.

Podkonzul, potem ko ga je izprašal običajna vprašanja, je hotel tudi vedeti, dan in mesto rojstva, vedeti je hotel če je bil on zaposlen na belgrajski radio postaji leta 1944, nato je nadaljeval z zaslišanjem o vsem njegovem delovanju od leta 1939. "Bilo je ravno tako kot bi bil zaslišan od žandarja," je rekel Matija Bor.

On je dejal podkonzulu, da so vprašanja nenavadna in da njegova edina namera za potovanje v Združene Države je da se udeleži Narodne Konvencije SANS-a kot delegat in da bi rad videl, kaj se

delava v Ameriških gledališčih. "Naše postopanje za dovoljenje vize so strožje, kakor v Franciji ali Jugoslaviji," je rekel podkonzul (mi bi rekli bolj otroče, kar ni na čast demokratični Ameriki) in nadaljeval: "ker ako mi izdamo vizo moreš (nezvezan) prosto potovati po Ameriki kamor hočeš. Četudi je vaše postopanje milerše kot naše, ko pride ameriški državljan v Jugoslavijo, ne more prosto potovati po Jugoslaviji." (Ni povedal če so že katerega privezali za drevo.)

Da ta zadnji stavek podkonzula ne odgovarja resnici in da jih tudi tam ne privezujejo nikamor izjavlja sam dopisnik WNS Donald Hesson, ko pravi: "Ta izjava podkonzula ne odgovarja resnici po-

ložaju ameriškega državljana v Jugoslaviji. Ko sem se spoznal z Matijem Bor v Ljubljani, sem jaz sam potoval več kot dva tedna in me ni nikdo spremljal. Nikjer me ni nikdo ustavljal in me tudi policija ni ničesar spraševala in ne samo policija ampak tudi niti nikakršna druga oblast in tudi mi ni bil zabranjen dostop v nikakršen prostor ali videti katerokoli osebo ako sem jo želel videti." Je rekel dopisnik "World News Service-a" — Donald Hesson.

Potem, ko je odklonil vizo, je tudi ameriški podkonzul dejal: "da je on le manjši uradnik in ako bi on osebo hotel dovoliti vizo, on tega ne more storiti, ker uradno ameriško zunanje politično stališče Amerike je drugačno."

LJUDSKA MLADINA F.L.R.J. SE ZAHVALJUJE

SVETU KANADSKIH JUŽNIH
SLOVANOV — KANADA

Po osvobojenju naše domovine so se narodi Jugoslavije in Ljudska mladina podali na obnovo in izgradnjo svoje zemlje. Kot prvo vedno delo izgradnje je bila mladinska proga Brčko - Banovići, proga v katero je vzdalo svoje napore 62.000 mladincev in mladink, najboljših članov Ljudske mladine. Mladini Jugoslavije je na izgra-

dni te proge pomagalo preko dvesto tisoč mladincev iz raznih držav a med njimi se je udeleževala tudi ena brigada naših izseljencev iz Francije.

Znesek, \$10.000 katerega ste nam poslali kakor svoj prispevek za gradnjo proge Brčko-Banovići je nam mnogo pomagal pri nabavi potrebnega materiala v katerem mi, vsled fašističnega razdeljanja, občutimo precejšnje pomanjkanje. Za poslani znesek se vam Ljudska mladina Jugoslavije najtopleje zahvaljuje. Mi smo ponosni na naše izseljence, ki so s tem še enkrat pokazali, da tudi oni žele prispevati za izgradnjo svoje prihodnosti v novih domovinah. Tudi Tita gojili in utrjevali skozi borbo z našo toplo krvjo in zato varujemo to bratstvo in enotnost kot zenico vsajega očesa.

Kakor smo vam že nedavno pisali je to leto Ljudska mladina Jugoslavije prevzela obvezo, da bo izgradila novo Mladinsko progo največje novo izgradnjo v prvem letu našega petletnega načrta. Upamo, da se boste odzvali našemu vabilu in organizirali eno delavno grupo mladine, katere bi skupaj z mladino starega kraja delala in se skozi delo še tesneje povezala in spoznala s položajem pri nas in delom mladine.

Na koncu tega pisma, vas še enkrat prosimo, da sporočite našim izseljencem in naši izseljeniški mladini v Kanadi našo najtoplejšo zahvalo in srčne pozdrave.

S tovariškimi pozdravi,
Smrt fašizmu—Svoboda Narodu!
Za centralni Svet
Ljudske Mladine Jugoslavije
Brana Perović

Jugoslovanski izseljenci se vračajo v domovino

Beograd: — Tanjug poroča, da je gibanje za povratek jugoslovanskih izseljencev v domovino zavzel velik razmah po celem svetu, kjer koli žive jugoslovanski izseljenci. Oni organizirajo strokovne grupe, ki so opremljene z najmodernejšimi stroji in orodjem, da bi se mogli takoj po povratku v domovino vključiti v izgradnjo zemlje.

Beograd: — Tanjug poroča, da je gibanje za povratek jugoslovanskih izseljencev v domovino zavzel velik razmah po celem svetu, kjer koli žive jugoslovanski izseljenci. Oni organizirajo strokovne grupe, ki so opremljene z najmodernejšimi stroji in orodjem, da bi se mogli takoj po povratku v domovino vključiti v izgradnjo zemlje.

Beograd: — Tanjug poroča, da je gibanje za povratek jugoslovanskih izseljencev v domovino zavzel velik razmah po celem svetu, kjer koli žive jugoslovanski izseljenci. Oni organizirajo strokovne grupe, ki so opremljene z najmodernejšimi stroji in orodjem, da bi se mogli takoj po povratku v domovino vključiti v izgradnjo zemlje.

Madžarska želi živeti v miru s svojimi sosedi in vsemi demokratičnimi narodi

Budimpešta: — Na proslavi Nedelje granicarjev, kateri so prisostvovali predstavniki Sovjetske armade, Jugoslovanske Armade in predstavniki rumunjskih granicarjev, je novi predsednik madžarske vlade in minister vojske — Lajoš Dinjasi izjavil, da madžarska vojska želi živeti v miru s svojimi sosedi in vsemi svobodoljubnimi demokratičnimi narodi.

V svojem govoru je Dinjasi naglasil, da po celi državi vlada mir in red in da vsled krize katere je že prešla ni bila ovirana produkcija. On je za tega dejal: "Madžarska demokracija gre po ravnih in odprtih potih proti svojim ciljem utrditve demokracije, obnove in dvigovanja življenjskega standarda vseh delavcev in okvira triletnega načrta. Samo propali junaki reakcije in korupcije širijo neosnovane vesti, da v Madžarski vlada zmeda in nemiri. Nemir je samo v taboru zarotnikov, črnohorzijancev in reakcije. Madžarska demokracija"

Tako je list "Vima" v svoji številki 30. maja objavil vest, da se v Splitu koncentriira neka vrsta internacionalne brigade za pomoč Grčiji pod poveljstvom generala Mijaja. 31. maja je list "Neolita" pisal, da so inozemska letala spustila material demokratični armadi Grčije in nato odleteli v smeri Jugoslavije. Še več, — monarho-fašistična vlada Grčije je dala uradno izjavo v Atenah 2. junija, v kateri je rečeno, da se jugoslovanske čete zbirajo v bližini grške meje. Končno monarho-fašistični tisk in uradni krogi v Atenah širijo vesti o takozvanih spopadih vzdolž grško-jugoslovanske meje.

Tanjug je pooblaščen, da odločno demantira te previde izmišljotine grških monarho-fašistov, katerih so se in se jih še vedno poslužujejo nekateri inozemski krogi, katerim je v interesu, da obrdže monarho-fašistični režim v Grčiji in da izzovejo nemire med balkanskimi državami.

znal letno v stari Jugoslaviji povprečno 100 milijonov dinarjev, je prvi povojni kredit Ministrstva socialne politike F L R J znašal preko 3 milijarde 832 milijonov dinarjev samo za izdrževanje otročjih domov. Za otroke predšolske dobe je izdanega iz zveznega proračuna do 1. januarja 1947. leta več kot 501 milijon dinarjev.

znal letno v stari Jugoslaviji povprečno 100 milijonov dinarjev, je prvi povojni kredit Ministrstva socialne politike F L R J znašal preko 3 milijarde 832 milijonov dinarjev samo za izdrževanje otročjih domov. Za otroke predšolske dobe je izdanega iz zveznega proračuna do 1. januarja 1947. leta več kot 501 milijon dinarjev.

znal letno v stari Jugoslaviji povprečno 100 milijonov dinarjev, je prvi povojni kredit Ministrstva socialne politike F L R J znašal preko 3 milijarde 832 milijonov dinarjev samo za izdrževanje otročjih domov. Za otroke predšolske dobe je izdanega iz zveznega proračuna do 1. januarja 1947. leta več kot 501 milijon dinarjev.

Hamilton: — V nedeljo 8. junija se je vršila plenarna seja Glavnih odborov naših dveh bratskih organizacij, Savez Kanadskih Srbov in Saveza Kanadskih Hrvatov. Kot delegat je na tej seji zastopal Zvezo Kanadskih Slovencev Ludvik Troha.

Na banketu, ki je bil prirejen v počast delegatom bratskih organizacij je kot glavni govornik govoril posluški konzul FLR Jugoslavije major Branko Vukelić, ki je dejal med drugim:

Bratje in sestre delegati in gostje: Neizmerno sem ponosen, da vas morem pozdraviti, tako bratsko objete, kot del častitega jugoslovanskega rodu tukaj v vaši domovini Kanadi. Akoravno ste od Jugoslavije oddaljeni tisoče milj, vaše grajenje bratstva, demokracije in enotnosti dokazuje, da ste nam zelo blizu in zelo podobni.

BREZ BRATSTVA IN ENOTNOSTI NE BI IMELI NAŠE JUGOSLAVIJE

Napram temu je ideja bratstva, enotnosti in demokracije vsega našega rodu odstranila široko geografsko razdaljo in naredila srečni pot v bratski objem za vselej. Morda boste vprašali, zakaj vsi ljudje nove Jugoslavije najrajši govorijo o bratstvu in enotnosti? Odgovor je zelo enostaven. Naše bratstvo in enotnost je bilo temeljno jamstvo naše demokracije. Ako bi ne bili skovali nerazdružljivega bratstva in enotnosti naših narodov, ne bi imeli nove Jugoslavije in gigantskega pet letnega načrta, socialnega in kulturnega napredka, ampak razprti kraljevsko-mačekovski, fašistični brolog, z podivjano medsebojno vojno in nezmoženo intervencijo, tuji hujskači bi z deli naše zemlje nagrajevali razne Habsburge.

Vidite, zato je naše bratstvo in enotnost naša največja in najdražja pridobitev junaške Osvobodilne vojne, zato smo to po nauku Tita gojili in utrjevali skozi borbo z našo toplo krvjo in zato varujemo to bratstvo in enotnost kot zenico vsajega očesa.

MIROLJUBNE DEMOKRATIČNE MNOŽICE PAZIMO NA VOJNE HUJSKACE

Naše bratstvo in enotnost so zverinsko napadli uničeni, a tudi danes napadajo preživeli, ubedni ustaško-četniški klavci pod vodstvom krvavega kolegiuma Pavelić, kralj, Maček, Krek in bratrim, ker njim in njihovim tujim varuhom to edino omogoča ropanje in življenje, prepri in večne vojne. Poglejte jih, kako so se razteple po tem kontinentu te premlačene kače, kakor razni Iviči, Serafimi, Giunije, Pepiči in podobni, kako sikajo na prepire in novo vojno. Jasno se vidi, da so njihove edine nade v prepri in novem svetovnem krvoprelitju. V ta namen nosijo s seboj vžigalice v žepu nedežji jih svojim gospodarjem, da podžgo "Atomski sod svetovnega pokolja". Samo ti krvoseji pozabljajo na dejstvo, da so Sovjetske sile miru obkolile vsaki novi "vojni sod" in zožujejo svoj jekleni obroč okoli njega, imajoči na cilju njegove histerične graditelje in hujskače.

Verjetno ste čitali, kako pišejo njihova fašistična glasila, o "nevarni atomski bombi" o iznajdbi strupa, katerega ena unča uniči ne manj in ne več, kot 180.000.000

Fašist Franko išče posojila

Madrid, Španija, (WNS) — Namestnik direktorja španske borze za tujo valuto — Vila — je odšel v Združene Države z namenom, da bo dobil posojilo za fašistični Franko režim.

V splošnem se veruje v vladnih krogih, da vlada Združenih držav ne bo nasprotovala privatna posojila od privatnih bank fašistu Franku.

prebivalcev", "ter iznajdena kužna bolezen, kateri bo vse pomorila..." itd. Verjetno, da samo še pričakujejo, da bo svetovna znanost iznašla, da bi vse te strahote ne zadušile; kralja, Paveliča, Mačeka, Grola, Šubišiča, Dragoljuba Jovanovića in še neke manjše količine njihovih somišljenikov v Evropi in potem bo pa vse v redu.

Pohitite, kužna, strupena atomska gospoda z vsemi svojimi iznajdbami, vsaj preko časopisa, a mi bomo nadalje gradili, mladinske proge in ustvarjali pet letni načrt, ter skupno z svetovno demokracijo neumorno gradili Fronto Miru, katere utrjevanje, vas bo z vsakim dnem vedno bolj slabilo in končno vam ne bo preostalo drugega, da v besnosti in slabosti zgorite — vi in vsa vaša kužno-strupena-atomska družba, isto tako, kakor je slabotno in žalostno izgorela v Berlinu — vaš prednik — Gobelsova družba, to bo izjalovljenje vaših poslednjih upov, a do tedaj nadaljujte svojo kužno-strupeno obrt.

TUDI KUŽNO - STRUPENA - ATOMSKA GOSPODA SKOVALA BRATSTVO

Torej kakor vidite, da nismo samo mi skovali čvrsto bratstvo in enotnost, ampak so tudi naši klavci in izrodki skovali svoje krvavo bratstvo in edinstvo v akciji in mišljenju in četudi to oni prikrijevajo pred ljudstvom kot kača noga. Da je to res, vam najbolje pričajo dogodki v izseljeništvu. Kot dokaz vzemimo ta poslednji dogodek, odhod naše prve grupe povratnikov iz Kanade. Ali niso popolnoma enake napade vršili srbski in hrvatski fašisti? Ali ni srbski fašist branil preko svojega časopisa svojega hrvatskega kolega, dezertersko kukavico Giunija? Ali strupeni "Srbobran" ne prepisuje članke reakcionarnega in bolezensko-ambicioznega breznačajnega hlapca Bogdana Radice, istotako kakor prej ustaškega šefa propagande — Ive Bogdana. Ta bratovščina je z enim jezikom napadla v zvezi državljane te zemlje, ravno tako kot so napadli onih 500 povratnikov, kateri so dali vse od sebe za izgradnjo in zmago svoje nove domovine Kanade. Zamislite si nesramne fašistične predznosti raznih Giunija, Iviča, Pepiča, Serafima in podobnih? Oni napadajo te državljane v njihovih državah, kakor da je njihov Hitler zmagal, namesto, da bi se na najmanjšo roko, kakor premagani, potolčeni sovražniki pred zmagovalcem sramovali in stisnili svoj fašistični rep kakor kuže med nogo.

ZNOVA SO PROPADLI KOT VEDNO

Med tem je pa za povdariti eno krasno dejstvo, a to je; da so žalostno propadli, kakor vedno, a da je močno trimumfirala demokratična sila našega izseljeništvu. To se je videlo po močnem demanti-ju vodečih ljudi te dežele, ki so v parlamentu odkrili in jasno povedali, da ne more biti vse resnice v gonji na povratnike in da je stvar povratnikov popolnoma zakonita, — Premier Kanade MacKenzie King in minister zunanjih

Nadaljevanje na 4 strani

"EDINOST"

Published weekly at

206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian LanguageRegistered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. P.

EDINOST

Izhaja vsako sredo v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.Dopisi brez podpisa se ne vpoštevajo. Rokopis nenarodnih
članov in dopisov se ne vrača.Demokratske sile na Kitajskem
zmagovite

V nedeljvi borbi narodov za svobodo in resnično demokracijo se odlikuje posebno kitajsko ljudstvo, ki že dolgo vrsto let vodi vztrajno borbo proti domači korumpirani reakciji in tujemu vmešavanju. Ker je Kitajska daleč na daljnem vzhodu, se v našem časopisu omenje bolj malo, čeprav je Kitajska ogromne važnosti pri odločitvi svetovnega miru.

Kot v Grčiji, Turčiji, Iranu in drugod na bližnjem in srednjem vzhodu, si svetovna reakcija prizadeva obdržati na krmilu na Kitajskem korumpirano vladno Kuomintang na čelu s Chiang Kai-shekom, ali opazovalci se vsi strinjajo, da on izgublja civilno vojno in da poraz Kuomintanga ne more odvrniti niti dotok ameriških dolarjev in orožja.

Chiang Kai-shek-ova strategija je bila že od samega začetka naperjena proti kitajskim komunistom, tako da je oddelila demokratskim silam in tujim kitajskim zaveznikom, da so nosili glavno breme v drugi svetovni vojni proti zavezniku nazi-fašistične Nemčije in Italije — Japonski, sam bi pa na ta način ohranil sveže sile za napad na oslabiljene demokratske sile Kitajske po vojni.

Ču-Teh, poveljnik kitajskih demokratskih sil je ne prestanto poudarjal: "Mi ne maramo niti misliti na civilno vojno na Kitajskem in mi za gotovo ne bomo začeli take vojne. Ampak mi in druge demokratske sile Kitajske, smo pripravljene braniti demokratske pridobitve v dolgoletni borbi in se boriti proti reakciji, katere želi uničiti te pridobitve. Civilna vojna na Kitajskem ne bi bila vojna samo proti komunistični stranki — ampak bi bila proti ljudstvu Kitajske, ker je ljudstvo z nami in ako Kuomintang želi z nami vojno se bo moral boriti proti vsemu kitajskemu ljudstvu. Taka vojna bi bila nadaljevanje druge svetovne vojne in se ne bi končala s porazom fašistične Nemčije, Italije in Japonske."

No, vkljub takemu in enakemu opozorilu se je hotel Chiang Kai-shek pokazati, četudi je vedel, da nima opore v ljudstvu, da ima moč in da mu ameriška reakcija brez skrbi pomaga z denarjem in materijalom in je šel z vso silo napasti komuniste in demokratske sile, češ, da njegove čete morejo zmagati. Njegovih 200 dobro opremljenih divizij, opremljenih z modernim ameriškim orožjem je udarilo globoko v kraje, ki so bili pod upravo kitajskih Sovjetov. Glavno mesto demokratske Kitajske — Yenan je padel in Chiang Kai-shek je oznanil skorajšnji poraz Kitajske Ljudske Armade.

Toda njegove zmage so bile prazne in drage. Več kot 80 divizij — eno tretjino njegovih celokupnih sil — je bilo popolnoma uničenih. Mnogo ameriškega orožja in opreme je zaplenila Ljudska Armada, katere se je v dolgoletni guerila vojevanju tako izvežbala, da so njeni borci postali pravi strokovnjaki v rabi sovražnega orožja. Yenan in druga mesta so padla, toda so bila zapuščena, ko jih je okupirala Chiang Kai-shekova armada.

Armada generala Hu-a, ki je "zasedla" izpraznjeni Yenan, je hitela za umikajočimi komunisti in jih je na svojo nesrečo dohitela v gorah severno od Yena. Ljudska Armada je obkrožila eno njegovo glavno brigado ter jo popolnoma uničila. Ves vojaški položaj je bil nato na severozahodni fronti premenjen. Ljudska armada je šla v proti ofenzivo na vseh glavnih večjih frontah.

Danes Chiang Kai-shek-ova armada beži na vseh frontah, v zaledju se širijo ustaje. V šansi provinci je več kot 200.000 kmetov v oboroženi ustaji. Guverner Kwantung prosi Nanking za pomoč — zaman.

Vzporedno z vojaškim fujaskom, je nastal tudi ekonomični gospodarski kaos v pokrajinah pod upravo Nankinga, ki ustvarja nemire tudi v tistih krajih, kjer je bila Chiang Kai-shek-ova uprava najbolj utrjena. Naprimer v Shanghai-u je demonstriralo 5.000 študentov proti vojni, katerih oborožena policija ne more ustaviti. V samem Nanking-u se je borilo 6.000 študentov z policijo in kavalerijo. Delavske stavke so na dnevnem redu.

Ti dogodki pomenijo mnogo več, kakor samo poročila, da se dogajajo Stavke v državi, kjer — kakor v Frankovi španiji — so nezakonite; javne demonstracije po mestih kjer vlada nezasišni policijski teror, to kaže odločnost in enotnost kitajskih množic, katere Chiang Kai-shek ne bo mogel dolgo zanikati.

Očividno je, da bodočnost Kitajske ni odvisna od tega kar bo storil Kuomintang, ampak je odvisna bolj in bolj od Amerike. Ako bo nadaljevala z pošiljanjem dolarjev in prepad, kateri nima dna, bo to težko breme za Ameriškega davkoplačevalca, a Ameriki ne bo prineslo nikakršne koristi.

Ni izbira, ali Chiang ali komunistem. Kitajski komunisti so se jasno izrazili, da zahtevajo koalicijsko vladno, sestavljeno od komunistov, kuomintang-a in demokratske lige. Nikjer komunisti nimajo več kot tretjino sedežev, kjerkoli so na oblasti anti-Chiang Kai-shek-ove sile. To je tudi njihov glavni vir moči in program za vsako izboljšanje položaja osiromašenega kitajskega ljudstva in blagostanja Kitajske.

SLOVESEN PRIČETEK GRADNJE VELIKE TOVARNE
ZA TEŽKE STROJE V ŽELEZNIKU PRI BEOGRADU

Beograd. Letos je LMJ prevzela razen mladinske proge Samac-Sarajevo še veliko obveznost: gradnjo tovarne težkih strojev v Železniku pri Beogradu. Dela so se danes začela 20. aprila s slavnostjo, ki so se je udeležili Moša Pijade, podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine FLRJ, Boris Kidrič, minister za industrijo in predsednik Gospodarskega sveta zvezne vlade, Vicko Krstulović, minister za delo zvezne vlade, prota Milan Smiljanič, podpredsednik Prezidija Ljudske skupščine LR Srbije, Jovan Veselinov-Zarko, minister za industrijo LR Srbije, Drago Gizdič, sekretar Centralnega odbora RSJ, Rato Dugonjič, predsednik CS LMJ, predstavniki organizacij LM, AFZ in LM Beograda, veliko številno mladine in Beograđanov ter prebivalstva Železnika in bližnjih vasi.

Pred začetkom slavnosti se je razvrstilo več mladinskih delovnih brigad, ki bodo sodelovale pri gradnji, pred slavnostno okrašenno tribuno na razsežni poljani pred vasio Železnikom, kjer bodo gradili tovarno. Prihod vsake brigade je obkroženo pozdravilo v vzkljukanem. Med beograjskimi brigadami sta bili razvrščeni prva hrvaška in prva srbska brigada, ki sta bili sestavljeni v Zenici iz mladincev vseh delovnih brigad Srbije in Hrvaške.

Slavnost je otvoril Dušan Pudja, voditelj del pri gradnji tovarne. Nato je spregovoril minister za industrijo in predsednik Gospodarskega sveta Boris Kidrič, ki je v svojem govoru med drugim dejal: "Tovariši mladinci! Ni samo naključje, da je naša mladina, ki je pokazala in ki kaže toliko delovnega poleta in delovnega herojstva na mladinski progi, sedaj prevzela gradnjo velike tovarne težkih strojev.

Naša mladina je pripravljena v vsakem trenutku dati tudi življenje za domovino in za lepšo bodočnost našega delovnega ljudstva ter je z navdušenjem krenila za tovarišem Titom, ko je pozval v narodno osvobodilni boj. Pripravljena je pri obnovi države nadaljevati svojo slavno tradicijo iz osvobodilne vojne, tradicijo borbe, žrtve in truda za srečo naših narodov in njihovega mladega rodu; prav tako se je z navdušenjem odzvala pozivu tovariša Tita za obnovo države. To najzgovorneje dokazuje sijajno uspešno zgraditev prve mladinske proge in smeli začetek gradnje druge mladinske proge.

Danes sledi vsa naša država in vse njeno delovno ljudstvo pozivu tovariša Tita za izpolnitev velikega petletnega plana, ki bo uradno sprejet te dni. Ni dvoma, da so narodno osvobodilni boj in njegov zmagoslavljen zaključek, obnova države in petletni plan logično zaporedje v velikem delu, ki ga opravljajo naši narodi pod vodstvom tovariša Tita.

Glejte, tovariši mladinci, zato mislim, da je povsem logično, če se je naša mladina lotila sedaj novega dela gradnje velike tovarne težkih strojev. Ta tovarna je važen sestavni del našega petletnega plana, še bolj pomembna pa je, ker je sestavni del naše težke industrije, ki je po petletnem planu temeljno poročilo za razvoj vsega našega gospodarstva. Mislim, da mladini lahko samo čestitamo, ker se je lotila tega dela, ter da ji želimo popoln uspeh; hkrati ji obljubljam, da bomo z vsemi razpoložljivimi sredstvi podpirali njene napore.

Dovolite mi, tovariši, da spregovorim nekaj besed o tem, kako moramo pojmovati svoje dosedanje delo, da bi dosegli popoln uspeh. Naša mladina in naše delovno ljudstvo sploh sta pokazala doslej čudoviti delovni polet. Napočni bi bilo govoriti samo o delovnem poletu; danes lahko govorimo tudi o delovnem junaštvu naših ljudi, ki je večkrat v zelo težkih in v mnogičem še neurejenih pogojih izpolnjuje naloge proizvodnega plana in plana kapitalne izgraditve. V naših tovarnah, v naših rudnikih, na naših gradiliščih se vedno bolj razvija prizadevanje, da se plan ne samo izpolni, ampak tudi prekorači. Bilo bi pa popolnoma zgrešeno, tovariši, če bi se vdali nekemu samozadovoljstvu. Prav sedaj, ko vidimo, da se začenjajo stvari uspešno razvijati, moramo svoje delo gledati najbolj kritično. V tem smislu lahko danes ugotovimo dvoje:

Prvič, to so že izjemni, včasih pa tudi številnejši primeri, ko se delovni polet in odnos do plana ni razvil tako visoko, kakor se sicer splošno opaža v naši državi. Take primere moramo čim prej izbrisati, tovariši, ki so za odgovornost, pa najhitreje dvigniti do delovnega poleta, ki ustreza velikim nalogam in programom naše države; kolikor pa bi tem nalogam ne us-

trezali, jih je treba zaposliti drugje.

Nadalje je po mojem mnenju še važnejše in to je treba poudariti prav tukaj: da se je delovni polet doslej izražal predvsem v kvantiteti, v kvantitativnem odnosu do plana, v kvantitativnem izpolnjevanju in prekoračevanju plana. Še vedno so precej zanemarjeni drugi činitelji: kvaliteta in stroški. Tovariši, moramo si biti na jasnem, da kvantitativno izpolnjevanje in tudi prekoračenje plana še ne pomeni, da je plan v celoti uresničen. Plan bomo šele tedaj v celoti izpolnjevali in prekoračili, če se bo kvantitativnemu izpolnjevanju pridružila tudi postavljen ali pa celo boljša kvaliteta, obenem pa tudi to, da ne prekoračimo določenih stroškov, oziroma da jih celo znatno zmanjšamo. Ko govorim o stroških, ne mislim samo navadnih stroškov, ne mislim samo na denar. Tu ne gre samo za važno denarno vprašanje, ampak tudi za drugo, morda še važnejše vprašanje: gre namreč za vprašanje materialnega ravnotežja.

Tovariši, naši plani ne pomenijo samo skupnega napora naših skupnih sil, ampak pomenijo tudi skupne napore za uravnoteženje materialnih sredstev, ki jih ima ali pa

lahko izdela in pridobi naša skupnost. Če ne bomo varčevali z materialnimi sredstvi, t. j. s surovinami, cementom, gradbenim materialom, rudami itd. in vsak dan skrbeli za to, ali ne porabimo več materialnih sredstev, kakor je določeno v našem realnem planu, bi lahko resno ogrozili uspehe, s katerimi računamo. Nepravilen odnos do materialnih sredstev, nepravilen odnos do materialnega ravnotežja, pomanjkanje zavestnega truda, da čim več prihranimo pri materialnem ravnotežju z vestnim izpolnjevanjem in prekoračevanjem kvantitativnega in kvalitativnega dela našega plana, bi lahko resno ogrozili izpolnitev naših planskih nalog. Zato ima vsak naš delovni človek velik dolg do domovine, da združi svoje prizadevanje za kvantitativno in kvalitativno izvajanje in prekoračenje načrta s prizadevanjem za ohranitev materialnega ravnotežja in za kar največji prihranek v materialu.

Naša sijajna mladina pa je takega kova; v šoli naše velike borbe je bila tako vzgojena, da se vedno trudi, dajati zgled. Prepričani smo, da bo prav tako, kakor je dajala in še daje zgled delovnega poleta, dala tudi zgled za materialno ravnotežje našega plana, da bo pre-

korčila vse nameravane prihranke in ustrezajoče norme ter da bo na tem torišču dokazala vsemu namenu delovnemu ljudstvu, kako se zna naša država boriti in kako se lahko bori za resnično in vsestransko izpolnjevanje plana.

Delo se je v naši domovini spreminilo iz težke in neprijetne nujnosti tistih, ki razen svoje delovne sile ne posedujejo ničesar drugega, v častno dolžnost, v ponos ter v življenjsko in tvorno radost našega delovnega ljudstva. Temu delovnemu ljudstvu tu značaj našega plana. Naš plan ne pomeni okeve, ki ovirajo iniciativo, naš plan ne pomeni mehaničnega podrejevanja našega delovnega ljudstva s suhimi številkami. Nasprotno, naš plan je zavestna in premišljena organizacija vseh posameznih naporov za doseg skupnega uspeha. Na taki podlagi pa lahko temelji čimbolj zavesten in čimbolj iniciativni napor vsakega delovnega kolektiva in vsakega posameznika, da plansko nalogo vsestransko čim najbolj opravi in čim bolj prekorači. Naša planska disciplina torej ni disciplina avtomata, ki pri delu ne misli s svojo glavo, ampak mora biti izredno visoka oblika zavestne discipline posameznega delovnega človeka, ki pri svojem delu

mного razmislija o zboljšanju svojih delovnih metod, o večji racionalnosti svojega dela, ki kaže maksimalno delovno iznajdljivost, da bi čim bolj izpolnil svojo plansko nalogo, da bi čim bolj izpolnil zahteve planske discipline. Tak značaj našega plana ustreza značaju dela pri nas. Iz tega pa izhajajo nekatere organizacijske potrebe pri našem planskem delu.

Plansko delo prvič ni samo približno, več ali manj naključno izpolnjevanje mesečnih in kvartalnih planskih nalog. To delo zahteva, nasprotno od nas, da svoje dnevno delo organiziramo plansko na tak način, da bi premišljeno omogočili in zagotovili izpolnjevanje planskih nalog za daljšo dobo. Smisel za večjo dnevno organiziranost, smisel za čim večjo zavestno organiziranost našega dnevnega dela je torej izredno važen pogoj za uspešno izpolnjevanje plana.

Drugič je za tako dnevno plansko organiziranost pogoj, da si je delovno vodstvo na jasnem, kaj in kako naj se dela na ta ali oni dan, v tem ali onem krajšem časovnem razdobju, in da je to jasno tudi posameznim delovnim kolektivom, posameznim skupinam delovnih ljudi, posameznim oddelkom v tovarnah, v rudnikih, na gradiliščih itd. Toda to še ni vse. S svojimi dnevnimi planskimi nalogami se mora v okviru svojega delovnega kolektiva seznaniti vsako delovno mesto, vsak posamezni delovni človek. Samo taka organiziranost lahko zagotovi premišljeno vključitev dnevnega dela v plansko nalogo krajšega ali daljšega časovnega razdobja. Borba za tako dnevno organiziranost ni samo naloga vodstva posameznega dela, ampak je tudi naloga vsega delovnega kolektiva in vsakega udeleženca, vsakega delovnega človeka posebej. Brez borbe za tako dnevno organiziranost tudi ne more biti zavestne delovne discipline in tudi ne uspešnega individualnega in kolektivnega prizadevanja ter uspešne iniciative za čim boljše izpolnitev in prekoračenje plana.

Končno pa zahteva taka dnevna planska organiziranost tudi dnevno plansko kontrolo in samokontrolo izpolnjevanja postavljenih delovnih nalog. Čas je že, da v samih naših tovarnah, rudnikih in na gradiliščih začnemo dnevno objavljati odstotke o izpolnitvi plana ali naloge dotedaj. Čas je že, da se tako objavljane ne omeji samo na ves delovni kolektiv, tovarno, rudnik ali gradilišče, ampak se taka dnevna kontrola in samokontrola razširi tudi na manjše dele in sekcije delovnega kolektiva.

Pri nas ni nevarnosti, da bi se taka kontrola in samokontrola prelevila v nekdanji sistem priganjanja. Nasprotno: Taka kontrola in samokontrola sta poročilo, da bomo s skupnimi naporom in organiziranim delom izpolnili velike naloge, ki nam jih danes daje naša država. Taka kontrola in samokontrola bosta prav podlaga za tisto iniciativo, razboritost in vzpodbujanje individualnih tvornih sil, o katerih sem maloprej rekel, da jih lahko razvijemo v okviru zavestne planske discipline.

Globoko smo prepričani tovariši mladinci, da boste dajali zgled take dnevne planske organiziranosti kontrole in samokontrole, ki mu bo s ponosom sledil in iz katerega bo črpal tudi lastne pobude vsak naš delovni človek in gospodarski voditelj.

Z gradnjo te tovarne manifestirala naša mladina, da je trdno sklenila hoditi pri izgrajevanju naše države po poti nezporogne boja za cilje, ki nam jih je postavil voditelj naših narodov tovariš Tito."

Za ministrom Kidričem je govoril minister za industrijo vlade LR Srbije Jovo Veselinov-Zarko, nato Drago Gizdič, sekretar centralnega odbora ES, nato pa Janez Vipotnik, ki je pozdravil graditelje v imenu CS LMJ.

Slov. Poročevalce.

jih razširja v namenu, da razbije prijateljstvo med slovanskimi narodi.

— Zato je novemu slovanskemu pokretu potrebna budnost v njegovih vrstah in ideološka borba proti onim, kateri razbijajo slovansko prijateljstvo, za katero so slovanski narodi prelili mnogo krvi. — Je zaključil predsednik Maslarič.

Tajnik Močalov je govoril o aktivnosti Slovenskega Odbora Sovjetske Zveze. On je podčrtal, — da so cilji Slovenskega Odbora Sovjetske zveze istovetni z cilji Slovanskih Odborov drugih slovanskih držav. Slovanski Odbor Sovjetske zveze ima odelke za znanje, umetnost, in kulturo. V teh odelkih se poleg najbolj znanih znanstvenikov, književnikov in javnih delavcev Sovjetske zveze nahajajo tudi mnogi udarniki-stahanovci.

Odgovor gospodu Davidu Lawrence-u

Čitatelji se še gotovo spominjajo članka, ki je bil priobčen v Edinosti pod naslovom: "Napačna nota — Ni pravi glas." V katerem je sloveči pisatelj Ilija Ehrenburg označil "Glas Amerike", ki oddaja po radiu svoje oddaje v Sovjetsko Zvezo za "Nepravi glas." Njegov komentar je vzbudil v ameriških reakcionarnih krogih veliko vznemirjenje in so mu odgovorili.

Več velikih ameriških dnevnikov je objavilo "Odporno pismo ruskemu novinarju". Pismo je prenašal tudi "Glas Združenih držav." Avtor tega pisma je David Lawrence; Ilija Ehrenburg mu odgovarja: vaše pismo je naslovljeno name, povod zanj pa je bil moj članek "Nepravi glas", ki je bil objavljen v časopisu "Kultura in življenje" dne 10. aprila 1947. Tu je moj odgovor: Gospod David Lawrence!

Pišete, kako ste upali, da bom po svojem potovanju po Ameriki pripovedoval o dobrih in slabih straneh ZDA. Kolikor sem mogel, sem to tudi storil. Prejel sem mnogo odgovorov od sovjetskih in tudi ameriških čitateljev. Nekateri od njih so razpravljali z menoj o tem ali o drugem vprašanju, toda vsi so priznali, da nisem opisoval samo slabih, temveč dobre strani Amerike.

V Vaši deželi mi je ugajalo nadarjeno in energično ljudstvo, vseč so mi bili številni učenjaki, pisatelji, arhitekti, filmski režiserji, gradnja v dolini Tennessee, standardizirana izdelava predmetov za vsakdanjo uporabo, visoko razvita tehnika, sijajne ceste, avtomobili, "service" in mnogo drugih dobrih stvari.

Ni mi pa ugajala v Vaši deželi reakcija, igra trustov za kulisami, hinavščina imperialistov, podkupljivost in nebrzdanost Vaših številnih kolegov, rasno vprašanje, standardizirana proizvodnja banalnih knjig in filmov, duhova zaostalost in mnogo drugih slabih strani.

Zdaj trdite, da ne razumem Amerike in da se zato ne strinjam z vsebino radijskih oddaj v ruščini, ki se imenujejo "Glas Združenih držav". Meni se pa zdi, da ste proti meni nastopili ravno zato, ker Ameriko nekoliko razumem. Vem na primer, da je reklama v Vaši deželi često povezana s hinavščino. Tvrdis, ki nakupuje dragocenosti, kliče v radiu: "Pomagajte žrtvam vojne!" Nato pa sledi naslov nakupovalnice. Videl sem ogromne plakate, ki so pozivali Američanke, naj štedijo z živili, ker strada na svetu 500 milijonov ljudi. Pod temi plakati je bil podpis tvrdke Heinz, ki izdeluje klobase. Zato me niso presenetili niti radijske oddaje "Glas Združenih držav" niti Vaše pismo.

Vi pišete: "Mi priznamo, da ne razumemo prav, kaj delate Vi na Balkanu, v Grčiji, v Turčiji in na Koreji." Da, prav tako ste napisali — "v Grčiji, v Turčiji". Na to Vaše vprašanje je prav lahko odgovoriti. Mi ne delamo ničesar v Grčiji ali v Turčiji. To delate Vi. Pri tem ni niti treba, da bi Vas vprašal: ves svet ve le predobro, kaj delate tam Vi.

Vi nadaljujete: "Lahko je, da ne razumete velikodušnosti Amerike v njenem stremljenju, da pomaga s sredstvi in turškemu ljudstvu." Mislim, da je težko, da bi Vas ne razumeli. Vi sami ste v Glasu Združenih držav ljubeznivo poročali, da je namenjen največji del

vsote, ki jo hoče dati Amerika na razpolago grškim monarhistom, za zadušitev odpornikov. Povejte mi, prosim, od kdaj veljajo plačila za rablja, odlikovanje za ječarja in napitnine za žandarje kot znak velikodušja? Morda si mislite, da smo ganjeni zaradi Vaše pomoči Turčiji? Vemo, kako ste nedavno odklonili, da bi dali živila Jugoslaviji, ki se je borila proti našim skupnim sovražnikom, proti nacistični Nemčiji in fašistični Italiji. Zato pa se vam zelo muči, da bi pomagali Turčiji, ki je v vojnih letih, kolikor je le mogla, oskrbovala Nemčijo. Papenovi prijatelji so vam ljubši kot junaki Črne gore. To imenujete velikodušje. V vseh jezikih sveta se reče temu sebičnost. Vi ne dajete, temveč kupujete in podkupujete. Vi ne mislite na kruh za lačne Grke, temveč na petroleje za site Američanke.

Nekoliko razumem Ameriko; vem, da pri Vas ni mogoče reči nič nizkotnega, ne da bi prej spregovorili najmanj sto plemenitih besed. Pišete mi: "Omenili ste vprašanje črncev. Potrpite z nami. Mi v tem vprašanju napredujemo, a napredujemo s pojasnjevanjem, s kampanjo v listih, ne pa s prisilnimi ukrepi." Obiskal sem južne države in poznam Vaše uspehe na tem področju. Zakon o "delitvi ras" je ostal v veljavi in lansko leto je bilo rekordno leto, kar zadeva pogrom črncev in linčanja. V Vaši deželi, gospod David Lawrence, uživajo krvočilni rasni teorietiki in lakomni gospodarji sužnjevo popolno svobodo. Proti njim ne uporabljate nobenih "prisilnih ukrepov". Ko sem bil v mestu Jackson (Mississippi), je bil tam usmrčen nedolžen črnc. Vsi so vedeli, da je bil nedolžen, in pojasnili so mi, da črnci niso mogoče opravičiti, če proti njemu nastopi belec.

Vi ne morete siliti "sodnikov" iz Mississippija, da se ravnajo po načelih pravičnosti, saj ste vendar nasprotnik prisilnih ukrepov. Koga hočete s "pojasnjevanjem" prosveiliti? "Črnci? Na jugu so zanje zaprte šole in univerze, a na severu je zanje numerus clausus. Mor da prosveljuate gospodarje sužnjev? Videl sem šolske knjige, ki so bile izdane v južnih državah: otrokom dopovedujejo, da je višja in nižja rasa. S kampanjo v listih se borite proti justici linčanja? Prihranite si te šale za Vaše duševno zaostale. V mestu Kolumbia (Alabama) je bil pogrom črncev. Na zatožno klop niso postavili belih morilcev, temveč črnce, ki so slučajno mogli uiti junakom pogroma. Vaša časopisna kampanja je bila v tem, da so sodni reporterji pisali o tem, kako so baje umorjeni ubili žive morilce.

Vi pišete: "Verjemite mi, ameriško ljudstvo se iskreno navdušuje za narode Rusije." Pišete, da "oblake lahko razkadi moč človeške ljubezni." Vaše pismo je polno ljubezni do moje dežele in do mojega ljudstva. Tako govorite Vi sovjetskim radijskim poslušalcem in tako pišete Vi sovjetskim pisateljem. Dovoljvem si spomniti Vas na to, kaj govorite Vi o moji deželi in o mojem ljudstvu, kadar ne gre za eksport, ampak kadar se Vi čisto poslovno zabavate s svojimi rojaki. Pred menoj je Vaš članek, ki ste ga objavili 3. junija 1946 v Vašem listu "United States News". Tedaj sem bil v Ameriki in sem lahko presojal Vaše delo na licu mesta. Vaš članek je imel naslov: Pot k tretji svetovni vojni." Tam pišete: "Trenutno se podvezujemo koraki, ki lahko privedejo do tretje svetovne vojne. . . Rusija je rešiči, če proti njemu nastopi belec. (Dalje na 4 str.)

Vse-slovanski odbor o nalogah
Slovanskih organizacij

Tanjug poroča, da sta predsednik vseslovenskega odbora Božidar Maslarič in aktujoči tajnik Močalov dala 26. maja zastopnikom jugoslovenskega tiska in tiska drugih slovanskih držav izjave o zadnjem zasedanju Prezidijuma vseslovenskega Odbora v Moskvi in o delu Odbora v tem letu.

Predsednik Maslarič je izjavil, da je razširjen Prezidijum Splošno-slovanskega Odbora na svoji seji v Moskvi od 26. do 28. aprila upostavljal pojačane aktivnosti progresivnih slovanskih organizacij v slovanskih in neslovanskih državah. V drugi polovici 1946 in v začetku 1947. leta so se vršili zelo uspešni slovanski kongresi, posvetovanja in konference v Z.D.A., Kanadi, Argentini, Braziliji in Rumuniji ter drugih državah. Slovanski pokret, — je podčrtal Maslarič — se razvija v močan demokratski narodni pokret, kateri varuje narodne demokracije v slovanskih državah, kateri vodi boj za pravičen mir, za razbijanje ostankov fašizma in za urjevanje političnih in kulturnih vezi tako med slovanskimi narodi, kakor tudi med drugimi demokratskimi narodi. — Predsednik Maslarič je zatem naglasil, da bi slovanski odbori morali v sedanjem mednarod-

nem položaju zbrati široke ljudske množice v politične organizacije, da tako odločneje podvezemo akcijo za mir, demokracijo in napredek.

Maslarič je nato izjavil, da se bo v Jugoslaviji vršila plenarna seja Vseslovenskega Odbora, na kateri se bo med drugim razpravljalo o nalogah Vseslovenskega Odbora za leto 1947., in o pripravi za drugi Slovanski Kongres in Kongresu slovanskih znanstvenikov, katerim je potrebno, da bodo poglobljali započeto delo na prvem povojnem vseslovenskem kongresu v Beogradu.

Odgovarjajoče na vprašanja o osnovnih nalogah novega slovanskega pokreta v sedanjih okoliščinah, je predsednik Maslarič podčrtal, — da je glavna naloga novega slovanskega pokreta uničenje ostankov fašizma in razkrinkavanje podžigalcev nove vojne. Nadaljna važna naloga je utrjevanje in razširjevanje enotnosti slovanskih narodov, i katere je bila skovana v boju proti fašizmu in katere se je v povojni dobi preobličila v čvrsto prijateljstvo slovanskih narodov in borba za dolgi, čvrsti mir v svetu. Na koncu se je predsednik Maslarič obrnil na klevete mednarodne reakcije, ki

Novo mesto središče industrije za Dolenjsko

Spodaj priobčeno pismo je poslala Martina Hudolinu v Galt, Ont. njegova sestrinica in mu odgovarja na nekatera vprašanja. Glasi se:

Dragi bratanež;
Dobila sem tvoje pismo in najlepše hvala zanj. Odgovorila ti bom na Tvoja vprašanja in naj ti malo razložim glede razdelitve zemlje;

Iz velikega osvobodilnega boja narodov Jugoslavije je zrasla ljudska oblast, ki je končno izvedla agrarno reformo. Več stoletni boj za staro pravdo je sedaj v resnici poljevan v korist malih kmetov, poljedelskih delavcev in vinarjev. Osvobodilna Fronta uresničuje staro pravdo zatiranim pod geslom: "Zemljo tistemu, ki jo obdeluje". Agrarna reforma bo končno strla gospodarsko moč najbolj mračnih sil reakcije, narodne izdaje in tuje nadoblasti. Uničila bo fevdalno in kapitalistično veleposest ter pripomogla k vsestranskemu napredku najbolj zatiranih, zapostavljenih in izžemanih plasti slovenskega naroda.

V stari Jugoslaviji je bila agrarna reforma samo pesek v oči delovnim množicam, saj je sedela na oblasti združena veleposestniška, bankirska čaršijska klika. Po skoraj četrt stoletje izvajanja agrarne reforme je bila končno razlaščenca. Med prvimi zakoni, ki jih je sprejela nova Jugoslavija na zasedanju začasne narodne skupščine, je zakon o agrarni reformi. Torej ta zakon uresničuje načelo; "zemljo tistemu, ki jo obdeluje."

Zdaj ti bom povedala kakaj so razdelili zemljo. Razdelili so jo zato, ker so bili veleposestniki, kateri niso sami obdelovali zemlje, ampak so zato najemali tiste najrevnejše sloje, ki niso imeli svoje zemlje da bi jo obdelovali za sebe in so jim za to obdelovanje plačevali zelo slabo plačo ali nič tako da ti revni sloji niso mogli ne živeti in tudi se nikamor izseliti. Če je hotel živeti je moral delati samo za to gospodo, sam je pa stradal. Pri nas je težko za zemljo, kjer je to premo, a ljudi pa veliko. Tovaren nismo imeli, da bi ljudje delali v njih, državne gradbe, kot železnice, mostovi in tako dalje ni bilo, da bi šel narod na delo kot gre sedaj. Torej je pravilno, da se je zemlja razdelila. Danes ne sme biti nobeden brez dela, ker velja pravilo; kdor ne dela naj tudi ne je! V Novem mestu se gradi že tretja tovarna, kamor bo šlo delati na tisoče novih delavcev. Ta tretja bo še večja od druge, kjer dela že osem tisoč ljudi.

Naš novi pet letni gospodarski načrt gre naprej v polnem teku. Delajo se nove tovarne po celi državi, nova železnica Šamac — Sarajevo, kjer dela 180.000 mladih. Naše gospodarstvo se bo izboljšalo tako, da nam ne bo treba garati z rokami, kot smo morali prej, pač pa bodo težka dela upravljali stroji. Že letos se je v tem oziru mnogo zboljšalo, ker namreč orjemo s traktorji. Traktorsko postajo imamo v št. Jerneju. Tam sta dva traktorista, ki orjeta noč in dan. Druga traktorska postaja je na Krškem polju, baza traktorskih postaj je pa v Novem Mestu.

Po našem novem načrtu, bo mogoče ravnokotno graditi, kakor je pri vas v Kanadi, da bo šel narod na delo v tovarne in industrijo, a mladina bo zaposlena v delovnih akcijah, da se bo mogoče tako združiti v zadrugištvu kot je v Rusiji.

Šole so za vse organizacije. Najprvo so za kmetijstvo, obrtne, strokovne, politične itd. Učimo se in gradimo boljše bodočnost in lepše življenje. Najboljša je domača zrada in vredna toliko na tujem zlatu ruda.

Napisala ti bom še nekoliko o št. Jernejskem kraju. Po naši osvobodni zemlji se tu in tam še vedno klatari kakšna ostala fašistična golazen, katera je divjala med štiri letno borbo in prodajala svoje brate, sestre, matere, in očete tujcu, da so jih pobijali in mučili. Za njih je prišla ura in sodba, katero so tudi zaslužili. Med njimi je bil tudi Cvečarjev iz Vratnega, ki so ga dobili in odpeljali v Novo Mesto, a za enkrat je izpuščen domov. Dobili so tudi nekaj drugih. Glavni organizator te bande je bil Kodrič, obsojen je na 15 let ječe. Drugi je Cotalič iz Grobelj, ta je bil pa obsojen na smrt na vešalih. Tretja je bila Turkova iz Drame. Ona je bila tajnica KLO in je izdajala legitimacije OF onim ki so se skrivali, da so se mogli svobodno gibati po naši zemlji. Njena obravnava še ni končana. Po pravici se tako čistijo še tisti ostanki fašizma, ki so še ostali in tudi oni kateri jih podpirajo v svojem umazanem delu.

Nam ostalim gre pa dobro. Sedaj bomo obnovno pospešili pri čemer se mladina posebno odlikuje. Želim tudi tvojemu Viktorju in Heleni, da bi se pridno učila kot se pri nas učijo naši pionirji in pionirke. Mladina je tukaj v Jugoslaviji na prvi stopnji in mladina bo trdna podlaga nove Jugoslavije. Bila je prva v borbi z okupatorjem in sedaj je zopet prva pri obnovi, grajenju novih zgradb, železnic, tovarnen, itd.

Pozdravljam vse skupaj
Karolina Hudoklin

Srebrno poroko sta praznovala

Sudbury, Ont. — Dne 18. maja sta tukaj v Sudbury-ju praznovala srebrno poroko ali 25to obletnico svojega zakonskega življenja Mr. in Mrs. P. Tomac. Pred petindvajsetimi leti sta se poročila

Mr. P. Tomac in Mrs. M. Tomac.

dne 16. maja 1922. leta v Vinici, Belokrajina. Mr. P. Tomac je prišel v Kanado leta 1929. Njegova žena Marra in ostali otroci so prišli skupaj za njim v to deželo leta 1939. kjer so si ustanovili svoj lastni

dom. Zelela sta si, da bi imela vsaj eno hčerko in ta želja se je jim prejšnje leto izpolnila. Pri njih so bili na obisku z celo družino brat od Mrs. M. Tomac — Mr. in Mrs. Rožič, iz Manes-

Tudi brivci se pripravljajo na odhod v domovino

Spodaj priobčujemo pismo, ki sta ga prejela Savo Lazič in Milorad Putnik od brivske zadruge iz starega kraja, kot odgovor na nekatera vprašanja glede te stroke v Jugoslaviji. Odgovor se glasi v izčrpnih.

Dragi tovariši:
Prejeli smo vaš tovariški dopis od 5. marca tega leta. Iz dopisa zaključujemo, da se zelo zanimamo za povratek v vašo staro domovino, kar je nas vse zadržuje neobičajno vzradostilo. Posebno nas je vzradostila vaša želja stopiti v zadrugo iz česar se vidi vaša tovariška zavest.

Ko smo prejeli vaše pismo, je Upravni Odbor naše zadruge sklical izvanredno sejo, na kateri smo razpravljali o vašem pismu, ter se odločili, da vaše pismo predložimo naši Ljudski oblasti in Glavni zadrugi Zvezi FLRJ.

Ko smo o tem obvestili naše tovariše v Ljudski oblasti in Glavno Zadrugo Zveze se je pri njih našlo istotako velike simpatije do vas, tako da mi vsi skupaj srčno pozdravljamo to vašo tovariško dobro voljo. Veseli nas, da ste tudi vi, čeravno tako daleč od nas, slišali o velikih naporih in delu, katero ustvarja ves delavski razred nove FLRJ Jugoslavije v borbi za izgradnjo svoje domovine, srečnejšega in boljšega življenja delavskega razreda in širokih ljudskih množic nove "Titove" Jugoslavije.

Kako veliko zanimanje je za vas, morete zaključiti, po tem, da je izšel v našem listu "Zadruga" članek, ki je bil posvečen tej zadevi. Ta članek je tudi med zadržarji ostalih strok vzbudil veliko zanimanje, ter vsi nestrpljivo pričakujemo, kdaj vas bomo videli v svoji sredini.

Dragi tovariši: zanima nas vaše mišljenje, da vstopite v zadrugo in da bi vaš inventar odstopili zadrugi na razpolago. Ako bi vi ta inventar dali na razpolago drugi, se bo zadruga potrudila, da bo izposlovala od oblasti, da bo prost carine in tudi drugih ostalih stroškov, kot naprimer prevoznina

Toronto, Ont. — Toliko raznih novic se je nabralo v tej naselbini zadnje dni, da človek skoro ne ve kje začeti. Imeli smo rojstva selitev v stari kraj, tudi boleznijo prizanesle Slovencev te naselbine in niti celo smrt. Torej dobre in slabe novice, ali več slabih kot dobrih.

Začnem naj z najbolj važnim dogodkom in ta je vrnitev naših izselencev v domovino. Iz Torontose se vrnilo z parnikom Radnik k

dom. Zelela sta si, da bi imela vsaj eno hčerko in ta želja se je jim prejšnje leto izpolnila.

Pri njih so bili na obisku z celo družino brat od Mrs. M. Tomac — Mr. in Mrs. Rožič, iz Manes-

dom. Zelela sta si, da bi imela vsaj eno hčerko in ta želja se je jim prejšnje leto izpolnila. Pri njih so bili na obisku z celo družino brat od Mrs. M. Tomac — Mr. in Mrs. Rožič, iz Manes-

Nestrpno je čakal, dne kdaj pride parnik, da ga odpelje k njim katere je tako srčno ljubil in o katerih je imel toliko dobrega za povedati. Končno je dočkal to veselje ali usoda je hotela drugače in je že drugi dan na ladji preminul. Tožil je že tudi pred odhodom da se ne počuti dobro in, da je v skrbeh, da bi se mu kaj ne pripetilo na vožnji, namreč da bi zbolel ali celo umrl in katere temne slutnje so se na žalost vseh nas, ki smo ostali uresničile.

Tebe dragi Jakob ni več med nami, ali ostal boš med nami v duhu in večnem spominu. Doma v stari domovini zapuščas ženo, mater, hčerko, zeta, sinove in sina v Kanadi. Njim izrekamo naše iskrene sožalje ob tej tako dragoceni izgubi. Tebi pa kličemo naj ti bo večna slava in lahka naj ti bo kanadska gruda.

Dalje naj omenim družino Rajmond Mavrin. Tovariši Mavrina bomo težko pogrešali. On je bil pionir naše organizacije Zveze Kanadskih Slovencev in je bil sploh vedno v prvih vrstah vsake progresivne stvari. Bil je član Glavnega Izvršnega Odbora Zveze Kanadskih Slovencev in tajnik odtaka Z.K.S. v Torontu od ustanovitve. Njegovo življenje je bilo dosti težavno v Kanadi. V časih gospodarske krize je bil več let brez stalnega zaslužka, a je z njegovim marljivim delom tu in tam ujel toliko zaslužka, da je mogel preživljati svojo družino. Pretečeno leto je bil zelo prizadet ker mu je 20. oktobra 1946. leta umrla njegova ljubljena tovarišica in žena Olga. Bila je skrbna mati in njeno izgubo je Rajmond zelo težko prenašal. Dostikrat je omenil, da mu je bila ona več kot žena, namreč verna tovarišica. Oba sta bila vztrajna boritelja za pravice delavstva in za izboljšanje delavskega položaja.

Ob njegovi vrnitvi v domovino mu želimo srečnejše življenje in smo prepričani, da ga bo pod sedanjim upravo in vodstvom z marljivim delom tudi dosegel.

Enako želimo tudi vsem drugim povratnikom iz Torontose, namreč tovarišu Jožetu Bedenku, ki je bil tudi vedno napreden član Zveze

Zanima nas dalje — pravi pismo — koliko brivcev bi imelo namen priti v domovino, koliko bi bilo družin s kolikimi člani družine in to zato, da bi vam mogli pripraviti stanovanja. To seveda bo moralo iti preko Ministrstva zunanjih zadev FLRJ Jugoslavije in Kanade.

Dragi tovariši: po prejemu tega pisma, podvzemite potrebne korake in nas o vsem natančno obvestite.

To naj bi bilo za enkrat vse, kar bi vam imeli za sedaj pisati, samo še enkrat podčrtamo, da v velikim zanimanjem zasledujemo vaše akcije katere vi tamkaj pripravljate za vrnitev v našo domovino. V pričakovanju vašega prihoda vas, a preko vas tudi vse naše napredne izselence srčno pozdravljamo s tovariškim pozdravom.

Z TITOM ZA IZVRŠENJE PETLETNEGA NAČRTA!

Tajnik:
Predsednik:
(Opomba: Tako pišejo tovariši zadržarji brivci iz domovine brivcem v Kanado, Kdor se zanima zvedeti kaj več o tej stvari naj se zgleda na (ured. lista Edinost.

Razne novice iz Toronte

svojim dragim, sedem oseb, to so; Rajmond Mavrin z tremi otroki, sinom Ivanom in hčerka, Heleno in Klarico, dalje Jakob Drobnik, Jože Bedenk in Vinko Režek.

Vse smo lepo spremili, se poslovili od njih in tudi povratniki so se najpriširneje poslovili od nas ter obljubili, da se nam bodo od časa do časa oglasili in nam povedali o svojem delu pri obnovi v domovini. Toda usoda je hotela, da ne bodo vsi videli svoje domovine v kateri so se rodili in so jo tako želeli videti. Kajti najtežje je nas zadelo vest, da je naš tovariš Joško Drobnik na potu v domovino umrl zadet od srčne kapi.

Jakob Drobnik je bil naprednega mišljenja in je lahko za zgled mnogim mlajšim Slovencev. Bil je član Zveze Kanadskih Slovencev in se je redno udeleževal odsekovih sej v Torontu, kar kaže njegovo visoko zavest za združeno Slovencev in enotnost med njimi. On ni imel sovražnikov in je imel za vsakega prijazno besedo ter je vedno stal na strani progressa in pravice delovnega človeka, ker se je zavedal da pripada delavskemu razredu. Najljubši pogovor mu je bil o svoji domovini, o njegovi materi, hčeri, zetu, sinovih in prijateljih. Pripovedoval je o njihovih težkih bojih v osvobodilni borbi in tudi o delu, ki ga vrše sedaj po osvoboditvi pri obnovi. Bil je v resnici zelo ponosen na njihova dela, tako da je v tem ponosu pozabljal na njegova dobra dela, ki jih je vršil v svoji organizaciji.

Nestrpno je čakal, dne kdaj pride parnik, da ga odpelje k njim katere je tako srčno ljubil in o katerih je imel toliko dobrega za povedati. Končno je dočkal to veselje ali usoda je hotela drugače in je že drugi dan na ladji preminul. Tožil je že tudi pred odhodom da se ne počuti dobro in, da je v skrbeh, da bi se mu kaj ne pripetilo na vožnji, namreč da bi zbolel ali celo umrl in katere temne slutnje so se na žalost vseh nas, ki smo ostali uresničile.

Tebe dragi Jakob ni več med nami, ali ostal boš med nami v duhu in večnem spominu. Doma v stari domovini zapuščas ženo, mater, hčerko, zeta, sinove in sina v Kanadi. Njim izrekamo naše iskrene sožalje ob tej tako dragoceni izgubi. Tebi pa kličemo naj ti bo večna slava in lahka naj ti bo kanadska gruda.

Dalje naj omenim družino Rajmond Mavrin. Tovariši Mavrina bomo težko pogrešali. On je bil pionir naše organizacije Zveze Kanadskih Slovencev in je bil sploh vedno v prvih vrstah vsake progresivne stvari. Bil je član Glavnega Izvršnega Odbora Zveze Kanadskih Slovencev in tajnik odtaka Z.K.S. v Torontu od ustanovitve. Njegovo življenje je bilo dosti težavno v Kanadi. V časih gospodarske krize je bil več let brez stalnega zaslužka, a je z njegovim marljivim delom tu in tam ujel toliko zaslužka, da je mogel preživljati svojo družino. Pretečeno leto je bil zelo prizadet ker mu je 20. oktobra 1946. leta umrla njegova ljubljena tovarišica in žena Olga. Bila je skrbna mati in njeno izgubo je Rajmond zelo težko prenašal. Dostikrat je omenil, da mu je bila ona več kot žena, namreč verna tovarišica. Oba sta bila vztrajna boritelja za pravice delavstva in za izboljšanje delavskega položaja.

Ob njegovi vrnitvi v domovino mu želimo srečnejše življenje in smo prepričani, da ga bo pod sedanjim upravo in vodstvom z marljivim delom tudi dosegel.

Enako želimo tudi vsem drugim povratnikom iz Torontose, namreč tovarišu Jožetu Bedenku, ki je bil tudi vedno napreden član Zveze

Zanima nas dalje — pravi pismo — koliko brivcev bi imelo namen priti v domovino, koliko bi bilo družin s kolikimi člani družine in to zato, da bi vam mogli pripraviti stanovanja. To seveda bo moralo iti preko Ministrstva zunanjih zadev FLRJ Jugoslavije in Kanade.

Dragi tovariši: po prejemu tega pisma, podvzemite potrebne korake in nas o vsem natančno obvestite.

To naj bi bilo za enkrat vse, kar bi vam imeli za sedaj pisati, samo še enkrat podčrtamo, da v velikim zanimanjem zasledujemo vaše akcije katere vi tamkaj pripravljate za vrnitev v našo domovino. V pričakovanju vašega prihoda vas, a preko vas tudi vse naše napredne izselence srčno pozdravljamo s tovariškim pozdravom.

Z TITOM ZA IZVRŠENJE PETLETNEGA NAČRTA!

Tajnik:
Predsednik:
(Opomba: Tako pišejo tovariši zadržarji brivci iz domovine brivcem v Kanado, Kdor se zanima zvedeti kaj več o tej stvari naj se zgleda na (ured. lista Edinost.

Kanadskih Slovencev in zgleden delavec v vsakem oziru, kar velja tudi za V. Režeka, in sploh za vse naše povratnike širom cele Kanade. Želim jim, da bi imeli vsi mnogo uspeha in sreče pri graditvi in obnovi nove Jugoslavije in da se kaj oglosijo nam, ki smo še ostali v Kanadi.

V St. Michael bolnici se nahaja že dalj časa Ivanka Škrabec, kateri želimo skorajšnje okrevanje in vrnitev k njeni družini, ki jo že težko pričakuje. V General hospital" se pa nahaja John Kosmač, kateri je operacijo srečno prestal in se bo upamo kmalu zopet vrnil iz bolnice zdrav in vesel, da bo pomagal pri poletnih piknikih svojimi tovarišem, ker je John zelo napreden človek in rad pomaga, napredni stvari. John je močne narave in upamo, da bo njegova močna narava bolezen kmalu, popolnoma premagala in da bo popolnoma okrevala.

V Torontu smo imeli tudi veseljelejši dogodke. Družini Louis in Angeli Košmrlj je štoroklja dne 28. maja pustila krepkega sinčka, prvorojenca. Oba, sin in mlada mama sta zdrava. Častitamo!

Ker mislim da sem zdaj v glavnem površno izčrpal razne stvari veselo in žalostne narave, moram na koncu omeniti, da bomo imeli skupni piknik namreč tri bratske organizacije, Slovenci, Hrvati in Srbi. Imeli bomo tudi svojo udarnico piknika, Ido Slak. Priporočam to kandidatinjo udarnico piknika, da ji pomagate, da bo tudi zmagala. Več o tem pa bo pojasnjeno potom oglasila in kadar vas obišče omenjena Ido Slak ji radevolje pomagate, da bo zmagovala v tekmi z Srbsko in Hrvatsko udarnico.

Sheryak.

Zahvala za pomoč

Naslednje pismo je prejela Zdenka Car, Hrvatica iz Niagara Falls kot zahvalo za jopice, ki jih je bila darovala zbirki S.K.J.S. ob času ko se je zbirala obleka za stari kraj. Pismo se glasi:

Spoštovana tovarišica: — Gotovo se vam bo žudno zdelo, da jaz vam nepoznana pišem to pismo. Toda moram se vam zahvaliti za neke jopice, ki sem jih prejela od Rdečega križa in v eni jopici je bil pripet vaš cenjeni naslov. Gotovo ste vi to darovali za nas Slovence, ki smo toliko pretrpeli v tej vojni.

Čprav je naš slovenski narod majhen po številu, a je hraber in v teku narodne osvobodilne vojne je postal zelo težke preizkušnje. Ker vi to gotovo veste ste nam pomagali in mi smo vam za vse hvaležni.

Jaz se vam iz srca zahvaljujem in vas prosim ako imate kakšne stare obleke ali posteljne stvari, ali če rečete vašim cenjenim prijateljem, dabi mi darovale kake svoje stare stvari in mi poslate vam bom vedno hvaležna in se vas bom vedno spominjala.

Vem, da ste vi zelo dobri in da radi pomagate. Vsed tega vas prosim, da mi kaj pišete in če bi mogli še kaj darovati za mene, za kar se vam že v naprej zahvaljujem.

Prejmite, draga tovarišica iskrene pozdrave iz naše Slovenske domovine: Moj naslov je: Tončka

Konvencija SANS-a storila velik korak naprej

GLAVNI PREDSEDNIK Z. K. S. JOŽE MIKETIČ O KONVENCIJI SANS-a

Windsor, Ont. — Povrnili sem se iz Clevelanda, Ohio., kjer sem prisostoval drugi Konvenciji SANS-a. Konvencija je bila prav dobro obiskana in se je udeležilo 80 službenih delegatov Glavnega odbora in raznih drugih gostov delegatov, tako da je bilo na konvenciji 140 delegatov in gostov. Poleg teh je bilo na konvenciji še več raznih drugih časnikaev in opazovalcev.

...Konvencija SANS-a je dne 30. in 31. maja storila velik korak naprej v združevanju sil ameriških Slovencev, ki so s tema dvema dnevnima stopenjama pot, da bodo v širšem smislu udeleževali svoje ne majhne sile — ako se bo program, ki je bil sprejet na tej konvenciji SANS-a spremenil v delo.

S pozdravnim nagovorom je odprl E. Kristan konvencijo, nadalje so pa vodili program; konvencijni predsednik Joško Oven in podpredsednik Jože F. Durn in J. Zaverčnik.

Pri dan je bilo podano deset strani obsegajoče poročilo glavnega predsednika E. Kristana, ki je bilo zelo lepo, ali bi bilo lahko malo bolj prepleteno z bratstvom in enotnostjo in povezanostjo z našim narodom v starem kraju, z povezanostjo z narodi Sovjetske zveze, z voditelji slovenskih narodov. Tega je zelo manjkalo v poročilu. Njihova borba je naša borba in bratstvo, enotnost ter povezanost z njimi ni nikdar preveč povdarjena. To je zelo važno. Drugače je bilo poročilo glavnega predsednika E. Kristana zelo odlično. Mislim da ga bodo prinesli ameriški slovenski časopisi zato se ne bom

nadalje zadrževal na tem poročilu. Dalje je poročal tudi glavni tajnik Mirko Kuhel o delu SANS-a v zadnjih dveh letih. Njegovo poročilo je bilo istotako obširno in vem, da bo poslano v liste za priobčitev ne bom navajal podrobnosti. Le toliko še, da so bila poročila sprejeta soglasno.

Temu so sledili razni govori zunanjih gostov, kjer sem tudi jaz dobil nekoliko besed, da sem v dvajset minutnem govoru povedal, o delu kanadskih Slovencev kako skupaj z brati Hrvati, Srbi in drugimi Južnimi Slovani dosegamo v bratstvu in enotnosti velike uspehe. Ne bom tukaj ponavljal, kaj sem govoril, ali videti je bilo, da so bili delegati zadovoljni in da so radi slišali o nas Kanadskih Slovenceh. Pripomniti moram pri tem, da je tudi pri ameriških Slovenceh zdrava ideja in da so pripravljani z vsemi močmi podpirati borbo za mir, resnično demokracijo in svobodo.

Novi Glavni Odbor SANS-a je: Predsednik, F. Vidar, dva podpredsednika Anton Krapenc in Joe Kotar. Za gl. tajnika je bil izvoljen Mirko Kuhel. Blagajnik je Vincent Cankar in zapisnikar Milan Medvešek.

To je sedaj tisti dinamo, kateri bo vodil SANS v bodoče. Ni moj namen zanikati mnogo dobrega dela, ki ga je SANS do sedaj naredil za združeno ameriških Slovencev, toda moje priporočilo novemu odboru bi bilo, da še globlje posežejo v življenje ameriškega javnega življenja v smislu smernic, katere so sprejeli na tej konvenciji. Njihova sila ni majhna. Združena z vsemi Slovani v Ameriki je pa ogromna sila. Na to naj novi odbor polaga veliko važnost. Delo odbora je vsakdanje, poveže naj tesneje vse slovenske organizacije in povede odločno borbo proti ostankom fašizma odpadnikom Slovenstva in Slovanstva sploh. Sovražnik ne spi, on je na delu noč in dan zato naj tudi organizacija SANS-a čuječe pazi noč in dan na bratstvo in enotnost in naj to enotnost poveže z vsemi narodi, ki želijo mir, resnično demokracijo in svobodo, ustvarja naj mlade kadre, mlade voditelje, o katerih je bilo prav malo govora na tej konvenciji. Mladina je bodočnost sveta, na mladini ostaja svet zato naj ta Odbor skrbi, da iz mladine ustvari novi kader mladih voditeljev. Kar bi še rad povedal, je to, da naj se polaga mnogo pažnje na to da ne pride na vrhove organizacije birokratizem: Sebičnost in birokratizem mora popolnoma izgniti in le potem bo uspeh zagotovljen. Torej toliko na kratko o konvenciji SANS-a. SANS-u pa želim v imenu kanadskih Slovencev mnogo uspeha po njenih novih smernicah v bodočem delu. Pogumno naprej po potu napredka.

Zahvala za prejeta darila in obiske

Čutim se dolžna zahvaliti za obiske in darila, ki sem jih bila deležna v bolnici in na domu, ko nas je pred dvema meseci obiskala ta popularna ptica "štorkla" in nam pustila lepega sinčka, ki smo ga bili vsi zelo veseli, a še bolj bi bili veseli ko bi nam pustila hčerko.

Torej za vse te mnogostevilne obiske se prav lepo zahvalim in tudi za darila, ki sem jih prejela za našega novorojenčka od;

Mrs. Matjašič, Mrs. Klemenčič, Mrs. Šerjak, Mrs. Šuklje, Mrs. Kravcar, Mrs. Mehak, Miss. Rozi Repar, Sudbury in Mrs. Zakrajšek. Zelela bi, da bi jim tudi jaz mogla povrniti na ta način obiske, ker upam, da sem katero opogumila, za en takšen vesel dogodek.

Črez tri tedne po tem srečnem dogodku se nam je pa tudi nesreča dogodila, da je moj soprog Tony moral iti v bolnico in na operacijo za slepič, katero je srečno prestal in je ostal v bolnici devet dni. Tem potom se tudi on želi zahvaliti vsem obiskovalcem, ki so ga obiskali. On je sedaj okreval in se je pred par dnevi povrnil na delo.

Torej vsem skupaj še enkrat prav lepa hvala!

Milka Muc.

Se zahvaljuje za poslano pomoč

Sela, 21. V. Slovenija. — Dragi tovariši in tovarišice; moja velika dolžnost je, da se vam zahvalim za prispevke, ki ste jih prispevali po tovarišici Pepci Matjašič-evi. Navedla mi je vsako ime posebej in prispevano vsoto, zato se tudi vsem skupaj in posebej prav lepo zahvalim!

Za \$5.00; — John Divjak.

Po \$2.00; — Frank Matjašič, Lojze Klemenčič in Jože Petrič.

Po \$1.00; — Maida Mehak, Martina Malešič, Max Malešič, Jože Ban, Frank Fifolt, Helen Šuklje, Peter Jurček, P. Markovič, J. Grgetič, J. Trojko, Mary Predovič, J. Linardič, J. Badovinac, P. Celčič in E. Kordič.

Po 50c; — Mary Mehak, Markovič, E. Dolišinovič in P. Trupkovič. Olovac, 30c; J. Markušič 25c; in Dena Doly 20c.

Dragi tovariši in tovarišice; preričana sem, da ste dobro razumeli mojo potrebo. Vaši prispevki gotovo niso vsakega posameznega preveč prizadeli, a meni se bo pa precej poznalo. Skupna svota znaša \$28.75 in za to svoto mi je Pepca Matjašič nakupila najpotrebnejši stvari, katerih še v naši novi domovini primanjkuje. Priložila mi je tako točen račun, kakor da bi ga polagala pred najvišje forme. Zato se ji tudi iz srca lepo zahvaljujem za njeno zaupanja vredno požrtvovalnost.

Katka Škof.

Napredek Jugoslavije

ZDRUŽITEV REKE IN SUŠAKA

Reka in Sušak bosta v kratkem združena v eno mesto, ki bo prevzelo važno vlogo v našem pomorskem prometu. Nedavno so pričeli odstranjovati mejni zid ob Rječini, ki je pred vojno delil Reko in ostalo Istro od Jugoslavije. Te dni so bili odstranjeni zadnji ostanki tega zidu od valoloma "Peter Drapšin" do Rječine. Gradbeno podjetje Reka — Sušak je odstranilo tudi zadnje ostanke obojnega zidu in carinarne, ki sta prej tvorila mejo.

Obnova reške luke, ki je pred dvema letoma tako hudo trpela zaradi bombardiranja, letos naglo napreduje. Te dni bodo zaključena dela pri obnovi Tržaške obale, ki je dolga 190 metrov. Treba je le še tiakovati prostor ob obali. Ob Tržaški obali bosta lahko pristajala istočasno dva parnika po 10.000 bruto registrskih ton. Taki parniki segajo 7 m pod vodo. Ob železniške proge ob obali pa bo v kratkem zgrajena zveza s kolodvorom na Sušaku preko pomožnega mostu na Rječini. Z gradnjo zvezne proge in mostu so že začeli. Tudi na zagrebški obali, ki je ena najdaljših na Reki, bodo obnovljena dela kmalu zaključena.

TURISTIČNA PRESKRBA V LETOSNJI SEZIMI

Zvezni minister za trgovino in preskrbo je izdal pravilnik o preskrbi turističnih, klimatičnih in zdraviliških krajev z živili v turistični sezimi 1947. Dnevni turistični obrok znaša 400 g kruha ali 300 g moke, 70 g bele moke, 40 g maščobe, 100 g mesa. 35 g sladkorja in 25 g soli. Zvezni trgovinski minister bo na predlog republikanskih trgovinskih ministrov določil turistične, klimatične in zdraviliške kraje, kjer bodo obiskovalci imeli pravico na turistično preskrbo.

Obiskovalci turističnih klimatičnih in zdraviliških krajev bodo izkoriščali turistično preskrbo praviloma v javnih gostinskih podjetjih, ki bodo imela zato preskrbo dovoljenje krajevne oziroma mestnega ljudskega odbora. Izjema velja za delavce, uslužbenice in namješčne, vojaške osebe, invalide in upokojene ter člane njihovih rodbin ter za bolnike in člane ljudske mladine, če se ne hranijo v javnih gostinskih podjetjih; v tem primeru dobe turistično preskrbo v blagu. Turistična preskrba se lahko izkoristi največ za 30 dni. Krajevni oziroma mestni ljudski

Odbor Kluba Tito

25 Canadian-Yugoslav Youth to Work On Youth Railway

In their heroic efforts to rebuild their war-torn country, the youth of Yugoslavia will receive both moral and material assistance from young people in all parts of the world. This assistance will particularly find its highest expression through the construction of the 237 kilometre long Youth Railway, Samac-Sarajevo, which will take the sweat and the determination of over 180,000 youth to build. Democratic and progressive thinking young people realize that their assistance in the building of the Youth Railway is going to reflect their burning desire for peace and international co-operation. They know that only on the basis of peace, co-operation and mutual understanding, the hopes of youth, which lie not beyond but on the horizon, could be attained.

Hundreds of young people from European countries, as well as from the Western Hemisphere and even the far East, will swarm into Yugoslavia this year. Thousands of young people will meet in July and August during the World Youth Festival which is being held in Prague, Czechoslovakia, and organized by the powerful World Federation of Democratic Youth. After the conclusion of the Festival masses of them from such countries as the USA, Canada, Britain, France, USSR, India, China etc. will go to Yugoslavia to work on the new Youth Railway and thus render their assistance to the heroic efforts of Yugoslav youth.

Democratic young Canadians are determined to see that they will not only be represented at the World Youth Festival in Prague but also at the Youth Railway in Yugoslavia. At the present time the National Federation of Labour Youth is spearheading a national campaign to send a broad representative delegation of 25 Canadian youth to Prague and to Yugoslavia.

The Canadian South-Slavic Youth Federation has been placed in the fortunate position of being able to consider to send a brigade of young people to the Youth Railway with the first group of our returning immigrants who are embarking on S. S. Radnik during the end of this month. From its national office, our Executive recently issued a letter to a group of

twenty-eight young people who are leaving for Yugoslavia this month. This letter has aroused and stimulated wide-spread and considerable interest amongst the young people, especially when we informed them about the possibility of their participation in the construction of this amazing project.

Immediately upon receiving our letter, young people sent in their request to be included in the brigade that we intend to form. In reply to the letter issued by our National Executive, Ely Kos of Windsor states: "The information you gave me in your letter convinced me that there is nothing better for me to do than to do my part in the building of the Youth Railway". Others say: "There is no better way to get acquainted with the life and work of the Yugoslav youth than to live and work along with them."

Out of twenty-eight young people, to whom letters were sent, twenty-five have already volunteered to work on the Youth Railway. These young people, who will meet in Montreal, will assemble before their departure and officially form a youth working brigade and at the same time they'll elect their brigade leader etc.

Upon the proposal of John Popovich of Windsor, measures have already been taken by our National Office to equip our Canadian-Yugoslav youth working brigade with sports facilities so that the members of the mentioned brigade will be able to display some branches of Canadian sports to the young people of Yugoslavia. Besides this, the brigade is expected to deliver large quantities of sports material to the young workers on the railway. This sports material, purchased through the Canadian Assistance Committee will symbolize the friendship of Canadian and Yugoslav youth.

We proudly greet the establishment of our working brigade and the members who constitute it. At the same time, the members of our Youth Federation wish them and all others who are leaving for Yugoslavia near the end of this month — a very pleasant journey.

On behalf of National Executive,
Emeric Simac.

A Yugoslav Gives Account of Work On Youth Railway

(We take great pleasure in releasing the contents of a translated letter written to Dolores Mikalaski, of Milwaukee, Wis., by a young Yugoslav teacher who at present is working on the Youth Railway, Samac-Sarajevo. — Ed.) Dear Comrades!

We are taking this opportunity to write to you because we trust that our life and our work on the Youth Railway, Samac-Sarajevo is of great interest to you.

It would have been worth-while for you if you were able to see the enthusiasm and determination when we went to work on the Youth Railway. We were conscious why we were going to the railway — to voluntarily work to fulfil our historic task which will lead our country to greater economic independence. We reached Zenice in four days. Immediately upon our arrival, we found that we were to be divided into groups and working brigades, and we were very much interested to know where we were to work, to which brigade we would belong etc. We gave our full consent to the arrangements of being divided into working groups and brigades. Special attention was paid to the number of intellectuals in our group: teachers, and to the number of illiterate young people within various brigades.

When we arrived we established our identity and we were warmly welcomed by other comrade brigadiers, who through their speeches conveyed their greetings to us. We immediately began to work as soon as we arrived. We worked on the preparations of the barracks, writing slogans, and arranging the library of our staff. After two days of this work, we began teaching the illiterate in our brigade and thus raising their cultural level. We have 18 young people in our brigade who don't know how to read and write, and our first and foremost task is to enable these young people to become literate, so that they'll be able to both read and write. Besides teaching them the language itself, we also teach them such sciences as elementary mathematics, history, geography, and natural science. In

order to most effectively carry out our tasks of enlightening the young people in our brigade, we have adopted a plan submitted to us by the General Staff of the brigades. Our work is not easy but we are determined to completely fulfill it. We have, in fact, already achieved considerable results in our work.

Besides taking part in this work, we also participate in other educational and cultural activities. At night beautiful songs which express fighting determination of our people, could be heard across the Bosnian hills.

One of the characteristics in the carrying out of our work is conscious discipline amongst young people. This discipline is not imposed upon us, but assumed by every conscious youngster.

Time does not permit me to write more broadly, even though there is a volume of subjects to write upon. To you we wish to extend our sincere greetings, and we hope that you will write to us.

Cobanin S. Roman,
I Zagrebčanka Radna Brigada,
"Ivana Mladena",
IV-ta Sekcija IV Deonica
Maglaj, Bosna.

TORONTO, ONT.

VABILO NA VELIKI SKUPNI IZLET

Dne 15. junija bodo priredile tri bratske Zveze — Zveza Kanadskih Slovencev, Savez Kanadskih Hrvatov in Savez Kanadskih Srbov veliki skupni piknik na Dawes Rd.

Potokaz: Vzemite Danfort tramway do Dawes ulice, a tam vzemite Hollinger bus, kateri vozi z verno do mesta piknika. Bus vozi vsega skupaj kakšnih 5 minut, a vsaki mora plačati pet centov. Pred mestom piknika bo izobešana jugoslovanska zastava.

V slučaju dežja se bo piknik vršil 22. junija na istem mestu. Uljudno vabimo vse Jugoslovane, da se udeležite te skupne prireditve v obilnem številu.

Za skupni odbor
Sava Lazič

Odgovor gospodu Davidu Lawrence-u

(Iz 2 strani)

la Nemčijo njene težnje, da bi ukazovala bodočemu svetu. . . To, kar se v Rusiji dogaja, ogroža ostalo človeštvo. . . Ruska agresija se je pričela. Ali bo to ameriško ljudstvo ignoriralo? Tu se izkaže, da ne znate pisati samo ljubavnih pisem, ampak da znate tudi hujskati. Vi hočete pripraviti pot tretji svetovni vojni, zato Vas ne zavdam, gospod David Lawrence. Od Vas se bodo odvrnile ameriške matere. Ne pristojte Vam, da bi govorili o "moči človeške ljubezni."

Prejel sem Vaš članek, ki je bil objavljen že po mojem odhodu iz Amerike — 26. avgusta 1946. V svojih zapiskih o ZDA sem se trudil, da bi nekoliko omilil negativne strani ameriškega življenja: bil sem mnenja in sem tudi še sedaj, da je moja dolžnost prispevati k zbliznanju med dvema velikima narodoma. Prešel sem nekaj senčnih strani in jih nisem omenil v svojih člankih. Vi sami ste me na to spomnili. Poročati moram sovjetskim bralcem o tem, da ste 26. avgusta 1946 pozivali Amerikance k direktnemu napadu: "Bojše je, če se to zgodi sedaj, ko imamo orožje in ogromne človeške rezerve. Naj bi se to zgodilo, preden začne naše orožje rjaveti. Bilo bi usodno, če bi na preizkušnjo čakali pet let." Takšna je Vaša ljubezen do nas, gospod David Lawrence.

Vi pišete: "Mi smo slišali glas Rusije, ki nas je pozival, naj otvorimo drugo fronto, in odgovorili smo na to." Pri čitanju teh vrstic sem se smehljil. Koliko hitreje ste Vi odgovorili na moj članek? Nepravilno. Spominjam se, ko so naši borci govorili o drugi fronti — bilo je poleti 1942. Spominjam se, kdaj je bila otvorena druga fronta — bilo je poleti 1944. Zdaj navedem vrstice, ki ste jih Vi 20. avgusta 1946 pisali ne meni, ampak Vašim ameriškim čitateljem: "Združene države morajo poudariti, da so leta 1944 otvorile drugo fronto in rešile Rusijo propada." Kako hitro potvarjate zgodovino, gospod David Lawrence! Grobovi branilci Stalingrada še niso zarasli s travo. . . Nas ni rešil nihče. Rešili smo se sami. Če so zavezniki poleti 1944 tako sijajno izvedli izkrcevalne operacije v Normandiji, se je to zgodilo zato, ker smo se mi sami tri leta borili proti fašističnim tolpom. Ko so Amerikanci po Vaših besedah "rešili Rusijo", je Rdeča armada že pričela z osvoboditvijo Romunije. . .

Vi branite radijske oddaje v rusčini in pišete: "Ne Vi ne jaz ne moreva slišati glasu Amerike v eni oddaji in tudi ne v celi vrsti oddaj." To je nedvomno. Nisem delal in ne delam očitkov avtorjem radijskih oddaj v rusčini zato, ker nas Vi slabo informirate, temveč zato, ker nas sploh ne informirate. Očitam Vam, da Vi, gospod David Lawrence, govorite v imenu Amerike.

Zaklepetali ste se: "Pri nas so ljudje, ki protestirajo proti temu, da bi se dajala pomoč drugim narodom. Med nami so takšni, ki obtožujejo Ameriko nepoštenih namenov." Pri tem mislite pač na Amerikance, ki protestirajo proti "pomoči" Grčiji in Turčiji, ker smatrajo to za pustolovščino ameriškega imperijalizma. Glasov teh Amerikancev ne čujemo v "Glasu Združenih držav". Mi vemo, da je med temi tudi eden najbližjih sovborcev predsednika Roosevelta — Henry Wallace, "Glas Združenih držav" nam vsak večer sporoča, da Henry Wallace "ni upravičen,

Noranda, Que.

VABILO NA PIKNIK

Odsel št. 4 V.P.Z. Bled bo priredil piknik dne 15. junija na istem prostoru, kot prejšnja leta, — na Glenwood.

Ker je to naša prva prireditve v tem letu, vljudno vabimo tudi brate Srbe in Hrvatce, kakor tudi rojake iz bližnjih naselbin, da se tega piknika udeležijo v obilnem številu.

V slučaju slabega vremena se bo piknik vršil dne 22. junija. Vas vljudno vabi
Odbor.

R A D B I I Z V E D E L

Za naslov Toneta Lavrič, ki se je nahajal leta 1931 v Sudbury, Ont. Iščem ga radi neke važne zadeve.

Ako kdo izmed čitateljev ve za njegov naslov prosim, da ga sporoči meni ali na uredništvo Edinosti, za kar mu bodem hvaležen. Ako pa sam čita te vrstice, ga prosim da mi takoj sporoči svoj naslov na:

Joe Brelich
14 Benson Ave.,
Hamilton, Ont.

da bi govoril v imenu Amerike." Vi ste upravičeni, gospod David Lawrence!

Bil sem v ZDA, videl sem, da ameriško ljudstvo resnično želi sporazum in prijateljstvo s sovjetskim ljudstvom. To prijateljstvo je po mojem mnenju potrebno za razvoj in srečo vsega človeštva. Zato sem obsodil radijske oddaje "Glasu Združenih držav", ki lahko naše ljudstvo samo še bolj oddaljijo od Amerike. Zato odgovorjam sedaj z vso odkritostjo na Vaše pismo. Vi prenežno cvrčite v etru in predokrito hujskate pri vas doma.

Pravljico o Rdeči kapiči poznajo ruski pa tudi ameriški otroci. V tej pravljici si posadi volk na glavo čepico stare matere in go-

voril Rdeči kapiči sladke besede. Deklica je spoznala volka po dolgih zobeh. Čeprav nas Vi v Vaših listih imenujete "rdeče", mi nismo rdeče kapiče. Pri nas so oddaje za otroke, ki pa predpostavljajo pri poslušalcih malo bolj kritično stališče do sladkih besedi, kot to delajo oddaje "Glasu Združenih držav." Razen tega, gospod David Lawrence, Vi niste primerni za vlogo stare matere: Vi zahtevate vojno v naslednjih petih letih, Vaši zobje se vidijo preveč razločno. Ne morem razumeti, zakaj so Vam zaupali obrambo zbliznanja med dvema narodoma. Zakaj najbi o ljubezni do Sovjetske zveze brezpogojno govoril človek, ki čisto odkrito poziva na vojni pohod proti Sovjetski zvezi?

"Mi dajemo naše žrtve za utrjevanje miru - Tito"

(Iz prve strani)

kakšnega inozemskega denarja. Pri nas je vse storilo ljudstvo. Osnovna sredstva je storil ogromni delovni polet naših narodov. Naš poljedelec zelo rad in redno plačuje davek, tako da uzemši vse skupaj pri nas ni problem denar, ampak kadri."

Maršal Tito je nato naglasil značaj uresničenja Pet letnega načrta, sklenjenega trgovinskih pogodb z Čehoslovaško, Švedsko, Madžarsko, Poljsko, kakor tudi pogodbe z Sovjetsko zvezo.

"Mi smo sebi zagotovili izvršnje Pet-letnega načrta, tako da ni smo odvisni od nekotnih zapadnih sil. A ko smo to zagotovili, tedaj smo pristopili k stvarnosti in sprejeli načrt in tako se nismo postavili na negotovo ampak na stvarno podlago. Mi moramo tehnično oskrbeti naše rudarstvo in poljedelstvo. Mi imamo dosti razne rude v zemlji, samo treba je mogočnosti, da se ta iz zemlje izvleče. Naša država je bogata, in jaz mislim, da bomo mi z delovnim elanom, kateri pri nas obstoja mogli izvršiti, kar smo začrtali. Naš načrt je, brez ozira na to ker je ogro-

men, popolnoma stvaren. Zanj je vse pripravljeno razen kadrov."

Na vprašanje bolgarskih časnika, ako pri izgradnji nove Jugoslavije prožajo veliko pomoč sindikati? — je maršal Tito odgovoril: "Za izvršnje nalog postavljeneh z načrtom imajo sindikati velik pomen, kakor tudi je njihova vloga velika pri višanju proizvodnega dela. Mi v Jugoslaviji sedaj polagamo veliko važnost poljedelcu. Da bi kmet mogel biti še večji faktor, mi moramo njegov način obdelovanja zemlje dvigniti z ekstenzivnega na intenzivni način obdelovanja, ker se je pri nas v tem oziru zelo zaostalo. Naš poljedelec se je že premenil. On ni več takšen, kot je bil nekdanj, on ne hodi več sključen ampak vzravnan, on gleda smelo in ponosno. Prvomajska proslava je pokazala, da med mestom in vasjo danes ni nikake razlike. Okoli 30.000 poljedelcev je prišlo na veliko proslavo, katera se je vršila v Beogradu."

Na koncu razgovora z bolgarskimi časniki, je maršal Tito preko njih sporočil svoje pozdrave bolgarskemu ljudstvu, kakor tudi pozdrave narodov Jugoslavije.

Bratstvo in enotnost največja pridobitev Osvobodilne vojne

(Prenos iz 1. strani)

zadev, St. Laurent. Dalje so bili oni demantirani po povratnikih, tako na njihovem banketu, kakor tudi pri odhodu z ladjo, kjer so pretresali zrak burni aplavzi in pesmi Novi Jugoslaviji, Kanadi in jugoslovansko - kanadskemu večnemu prijateljstvu. Poleg tega jih je demantirala močnejše, kot kdaj koli prej celokupna Kanadsko-Ameriška javnost, katera se je zainteresirala za podlo gonjo fašistov in ne sprejme vse za gotov groš, ampak misli in sebi na vprašanje odgovarja: "E, ni tako, kakor ti zapeljivi govore, ampak mora biti v TITTOVI Jugoslaviji nekaj privlačljivega in dobrega, ko se ti ljudje množično tamkaj vračajo". Da se je javnost stvarno v tem pravcu zainteresirala, so to doprinesle tudi te ubežne po-

lučne ničle, ki v svoji jezi proti novi Jugoslaviji niso znali premolčati za njih tako poraznega dogodka, ampak so v svoji umazanosti in norosti odkrili celemu svetu, da se ljudje vračajo v Titovo Jugoslavijo. (Za to pravi narodni pregovor: "lovili so zajca a našli na volka.") Ako bi vedel verne Giunio, da mu bo ponovno tako močno čez tisk prepihal ime ustaša in vojnega sovražnika zavezniške Kanade in Amerike ne bi nikdar šel na tako tanek led, ali pogledje od zločincev in pri tem tudi od političnih bedakov in magarcev se ne more drugega pričakovati.

To vam je vidna vsebina njihove idealogije. Kadar narod popolnoma svobodno odločuje, kakor v tem slučaju naši izseljenci, tedaj ti fašistični klavci in reakcionarni umazanci to imenujejo z grdimi imeni kakor diktaturo, prevrat, strah, volhovnost in podobno. Ravno takšen je njihov odnos napram svobodni volji ljudstva v vseh večjih ali manjših ozirih, kakor v tem slučaju, kateremu ste vi bili sami priča. Kakor takšne jih bo naše rodoljubno izseljenstvo in prijateljski kanadski narod lažje spoznal, osamil, prezl in odvrnil iz svoje demokratične sredine.

TO JE BILA ZMAGA KANADSKO - JUGOSLOVANSKO-AMERISKEGA PRIJATELJSTVA

Očividna in zelo vidna je bila ta zmaga ne samo izseljeniške demokracije, ampak tudi prijateljstva Kanadsko - Jugoslovansko - Ameriškega ljudstva. To je nov doprinos poglabljanja in utrjevanja našega prijateljstva, ker je zmago nosno prebrodil ono hujskaško mizerijo, katera je hotela po tem vprašanju izzvati mržnjo izmed dveh zavezniških narodov. Prepričani smo, da bodo ti naši dragi izseljenci povratniki tudi tamkaj čvrsto nadaljevali svojo patriotsko vlogo, istotako, kakor smo prepričani, da bo na nesrečo vseh vojnih hujskačev neprestano rasla in se jačala dragocena svetovna Fronta Miru.

Visoko ponosni bodite na vaše doseženo bratstvo in demokratičnost. Varujte doseženo bratstvo, kakor zenico svojega očesa in ga neumorno gojite in utrjujte. V imenu tega vas bratsko pozdravljamo! — je zaključil major Bran-ko Vukelič.

PESEM GORÁ

MISKO KRANJEC

"Stric, samo da si živ!"

Ta "samo da si živ", je pomenil mnogo. Drejc se ni še nikdar v življenju čutil tako nobenjenega kakor poslednje čase. Sam se ni vedel odločiti za nobeno stvar in je čutil, kako vse drugače bi bilo, ako bi bil tu njegov stric Maks. Tako velike stvari se dogajajo na svetu, on pa ne ve in ne more nikamor.

"Stric Maks!" je vzkliknil Drejc ponovno, "samo da si živ! — Ali si že slišal, da partizani hodijo tod okrog? Zadnjič so tako streljali na švabe! Kar ves dan je pokalo!"

"Vem", je odvrnil Maks. "Zdaj mi pa naprej povej, če so tudi pri nas bili švabi. In kako je doma?"

Drejc mu je povedal vse natančno, o švabih z županom, o tem, kar je bil župan povedal očetu zastran njega, Maksa, kako se je oče zadržal nadenj, Drejca. Mati pa je branila njega, Maksa. Mati je res dobra, zelo dobra. Tudi ded Matic je dober.

"Dobro", je rekel Maks, z njo moramo govoriti. Tudi z očetom moram govoriti. Star je, izdajal me pa sina ne bo."

Še pred poldnem je govoril najprej s vsakim Tončko, ki se je prikradla do gozda. Dogovorila sta se, da mu bo spravljala hrano in kje mu jo bo postavljala. Zedinila sta se tudi v tem, da oče Matic lahko ve za vse, njega bosta najlažje rabila za zvezo, ker na starca pač nihče ne bo pazil. Drejc pa se ne more nikamor ganiti, ker Ivan vedno pazi nanj, odkar se je bil fant tako zasanjal v partizane.

Tončka je bila srečna, da je v nesreči lahko pomagala Maksu. Vedno je imela rada tega potepuškega človeka z Jam. Sicer se je je pa bil ta potepuh često spomnil in ji prinesel iz hvaležnosti v dar kako malenkost, ki je kar ni mogla odkloniti, čeprav se ji je zdelo, da ne ravna prav, ko od moževega brata sprejema darila. Toda ta rahla nezvestoba, ki jo je čutila v sru, ni nikdar prestopila meje. Nikdar ni nobenemu prišlo na misel kaj slabega, čeprav ju je vezalo drugega na drugega čustvo, ki je bilo vendarle podobno sovjetsrni ljubezni. Pred osemajstimi leti je bila Tončka prva na hiši. Ne iz kake posebne ljubezni. Tako so se dogovorili starši in ona je ubogala. Šla je na Jame, bila je zvesta možu Ivanu in bila je zvesta Jamam. Nekaj mesecev po poroki je prvič srečala Maksa, ki ga ona, doma daleč od tistih krajev, prej ni poznala. Ko sta se še nekajkrat srečala, sta postala prijatelja.

Potepuški Maks je vedno imel pri njej zaslambo. Ko je zdaj sedel in je bila prepričana, da ga bodo švabi ubili, je možu hudo zamerila, da je tako naravnost nelepo govoril o svojem bratu.

Ko pa ga je srečala in se je dotaknila njegove roke, ji je njena drhtela. Oči so se ji orosile od radosti.

"Samo da si živ", je rekla Tončka.

Čudno, tako odveč je bil na svetu, za nobeno rabo ni bil . . . in vendar, neka praznina bi bila v življenju, ako ga ne bi bilo.

Za zvečer je prosil, naj mu nastavi lopato, kramp, žago, sekiro, žeblice in deske. Ni vedela, za kaj, toda slutila je in samo pokimala.

"Vse dobiš, Maks", je dejala.

Ni si mogel kaj, da je ne bi prijel za roke in dejal: "Dobra si, Tona. . . Hvala ti."

Toliko let je živel sam zase, daleč od vseh ljudi.

Nikogar ni potreboval. Ko pa je zdaj čutil, da vendar ni sam v življenju, je začutil vso praznino, ki je doslej bila v njegovem sru. Zdaj je bila ta samota mučna, želel si je življenja, želel si je ljudi, njihove bližine, njihove topline. . .

Naj je bil Drejc še tako ves iz sebe, do Maksa nikakor ni mogel. Oče je videl vso fantovo vročičnost in napetost in eno njegovo oko je vedno počivalo na nemirnem sinu. Zasedoval ga je, ker je slutil, da se v fantu nekaj dogaja. Ko je tako pazil na sina, Jamniku ni prišlo na misel, da bi pazil na očeta ali na ženo. Tako sta ta lahko brez skrbi skrbela za Maksa.

Sicer pa je Maks po dnevu izgubil s svojim orodjem. Starček, ki je zdaj imel toliko skrbi s svojim sinom, je slutil, da ta njegov izgubljeni, vse življenje tavajoči otrok neke kople, da bi si otel življenje, kople dan za dnem, ves teden, še več. Šele potem je nekega dne našel orodje na določenem kraju.

"Zdaj je že dober", se je stavec grenko nasmehnil pri sebi. Bil je kar nekam zadovoljen. Šele zdaj je čutil, da vendarle ima rad tega svojega sina, pa naj je še tako zgubljen, naj je še tako nepomemben in nepotreben v življenju.

Bilo je potrebno, da je Maks pohitel z jamo. Nekaj dni potem, ko se je lahko skrtil, so švabi obkolili Jame, preiskali dom in preiskali tudi vse bližnje gozdove, naposled je župan spet imel dolg razgovor z Jamnikom. Ves drhteč je Jamnik pri obedu ostro spregovoril svoji družini:

"Maks je nekje tu. Zdaj gre nam vsem zares. Če se bo nekaj zgodilo, bo po nas. Če izvem, da kateri od vas ima kake zveze z njim, ga bom prijel in ga sam peljal doli gosposki, naj opravijo z njim. Zaradi enega samega človeka, ki tako ali tako ni nič prida, ne moremo in ne smemo vsi poginiti. Ti pa", se je oče Jamnik obrnil naravnost k sinu, "da se mi ne ganeš spred oči. Tako te bom lopnil za vsako neumnost, da ne boš več hodil. Če bi samo tebe vzeli, mi ne bi bilo mnogo mar. Tako ali tako ne boš za nobeno rabo na svetu, to že zdaj vidim. Nismo ti zastoj vedno rekli mali Maks. Zdaj boš kmalu Veliki ne Mali. Rad bi vedel, od kod se je prikradlo v naš rod, da mora poleg vseh pametnih eden biti tudi neumen. Ali smo kaj pregrešili pred Bogom, da nas kaznuje?"

"Je že Bog tako hotel," je tedaj zinil oče Matic. "Samo ne vem, kdo je v našem rodu tisti neumni. . . Če misliš ti, da moraš svojega sina, kakor si rekel, sam ubiti, jaz svojega ne bom šel ubijati, pa najbo tak ali drugačen. Sin mi je in tega ne bom mogel nikdar pozabiti, pa tudi nečem. Če ti lahko pozabiš, je to tvoja stvar."

(Dalje prihodnjic)